

OP-Asuntoluottopankki Oyj
Toimintakertomus ja tilinpäätös 2014

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2014

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	1
Tuloslaskelma ja tase	10
Rahavirtalaskelma	11
Oman pääoman muutoslaskelma	12
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	14
Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet	22
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	35
Allekirjoitukset	53
Tilintarkastuskertomus	

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on osa OP Ryhmää, ja sen rooli on yhdessä Pohjola Pankki Oyj:n kanssa vastata OP Ryhmän varainhankinnasta raha- ja pääomamarkkinoilta. OPA vastaa ryhmän kiinteistöluottovakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettuja joukkolainoja. OP:lla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa eikä omaa palveluverkostoa vaan joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetettavat asuntoluotot OPA pääsääntöisesti ostaa OP Ryhmän jäsenpankeilta, jotka myös hoitavat asiakassuhteet ja luottojen hallinnoinnin paikallisesti. Puitesopimuksen tehneet osuuspankit ja Helsingin OP Pankki Oyj voivat myös OPAn asettamien ehtojen puitteissa myöntää luottoja suoraan asiakkailleen OPAn lukuun.

OPA luottokanta kasvoi 9 329 miljoonaan euroon (7 930)¹. Luottokantaa ostettiin vuonna 2014 yhteensä 2 989 miljoonalla eurolla.

Tammi-joulukuussa OPA laski liikkeeseen kolme kansainvälisille pääomamarkkinoille suunnattua kiinteistövakuudellista joukkovelkakirjalainaa. Maaliskuussa liikkeeseen laskettu laina on maturiteetiltaan 7 vuoden mittainen, kesäkuussa liikkeeseen laskettu 5 vuoden mittainen ja marraskuussa liikkeeseen laskettu on 10 vuoden mittainen. Lainat ovat kiinteäkorkoisia ja kukin nimellisarvoltaan 1 000 miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainat saivat luottoluokittajilta korkeimmat luottoluokitukset.

Tilikaudella otettiin käyttöön OPA Manager-sovellus joka vastaa sekä luottojen poiminnasta, poolituksesta, että lakisääteisen joukkovelkakirjalainarekisterin (OPA Rekisterin) ylläpidosta. Tilikaudella tehtiin myös väliluottomallin ensimmäinen pilotti.

Keskinäinen vastuu

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP Osuuskunta), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä sekä sellaisista luottolaitoksista, rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, joiden äänivallasta edellä mainitut yhdessä omistavat yli puolet. Yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti. OP Osuuskunnan jäseniä olivat 31.12.2014 yhteensä 181 osuuspankkia sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Korttiyhtiö Oyj ja OP-Prosessipalvelut Oy. Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Yhteenliittymään kuuluvat yritykset ovat lain mukaan keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin. Yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta on velvollinen suorittamaan tarvittaessa tukitoimena jäsenpankille määrän, joka on tarpeen jäsenpankin selvitystilän estämiseksi. Lisäksi keskusyhteisö vastaa jäsenpankin niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenpankin varoista.

Jäsenpankki on velvollinen suorittamaan keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenpankille tukitoimena taikka toisen jäsenpankin velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenpankilta. Jäsenpankilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalaissa tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Jäsenpankin vastuu määrästä, jonka keskusyhteisö on jonkin jäsenpankin puolesta tämän velkojalle suorittanut, jakautuu jäsenpankkien kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

1) Suluissa on vertailulukuvuodelta 2013. Tuloslaskelma- ja muiden kertymätyyppisten lukujen osalta vertailuna on tammi-joulukuun 2013 luku. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten lukujen osalta vertailuna on edellisen tilinpäätöksen (31.12.2013) luku.

Kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjan haltijalla on lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta 25 §:n mukaisesti OPAn selvitystilän tai konkurssin estämättä oikeus saada suoritus koko joukkovelkakirjalainan laina-ajalta sopimusehtojen mukaisesti joukkovelkakirjalainan vakuudeksi merkityistä varoista ennen muita saatavia.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu jatkui keskimääräistä hitaampana vuonna 2014. Eri maissa kehitys oli epäyhtenäistä. Euroalueen talous kääntyi hitaaseen kasvuun kahden vuoden taantuman jälkeen, mutta luottamus talouden elpymiseen rakoi vuoden kuluessa muun muassa Ukrainan kriisin vuoksi.

Euroalueen inflaatio hidastui vuoden aikana ja vuoden lopulla öljyn halpeneminen painoi kuluttajahinnat laskuun. Euroopan keskuspankki laski ohjauskoron pohjalukemiin 0,05 prosenttiin syyskuussa. Euribor-korot alenivat keskuspankin toimien vuoksi edelleen hieman. EKP toteutti myös uusia epätavanomaisen rahapolitiikan toimia loppuvuoden aikana.

Suomen talous kehittyi edelleen heikosti. Kansantuote polki paikallaan ja työttömyys nousi. Investoinnit alenivat edelleen. Öljyn hinnan lasku vaimensi inflaatiota myös Suomessa. Yritysten ja kotitalouksien luottamus oli keskimääräistä vaisumpaa. Myönteistä oli teollisuuden tilauskannan kasvu. Asuntojen hinnat laskivat vajaan prosentin ja asuntokauppa supistui.

Pankkien kotitalousluottokannan kasvu jatkui hitaana kahden prosentin vuosivauhtia. Yritysluottokanta kasvoi hieman kotitalousluottoja nopeammin. Odotukset luotonkysynnän kehittymisestä heikkenivät vuoden loppua kohden. Talletuskanta pysyi lähes vuodentakaisella tasolla varojen siirryttyä määräaikaistileiltä riskisempiin sijoituskohteisiin. Rahasto- ja vakuutusäästöjen kasvu jatkui vahvana rahoitusmarkkinoiden suotuisan kehityksen myötä, vaikka markkinoiden riski-indikaattorit nousivat hieman toisella vuosipuoliskolla.

Tuloskehitys

OPAn keskeiset tuloserät kehittyivät vuonna 2014 seuraavasti:

Tuhatta euroa	1-12/2014	1-12/2013
Tuotot		
Korkokate	55 011	31 192
Palkkiotuotot, netto	-32 394	-16 070
Kaupankäynnin nettotuotot	-1	0
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1	1
Liiketoiminnan muut tuotot	1	0
Yhteensä	22 618	15 123
Kulut		
Henkilöstökulut	385	449
Muut hallintokulut	2 300	1 570
Liiketoiminnan muut kulut	1 506	1 302
Yhteensä	4 191	3 321
Saamisten arvonalentumiset	-150	19
Tulos ennen veroja	18 277	11 821

Yhtiön taloudellinen asema säilyi katsauskaudella vakaana. Koko vuoden tulos ennen veroja oli 18 277 tuhatta euroa (11 821).

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

OPAn taseen loppusumma oli vuoden lopussa 9 803 miljoonaa euroa (8 317). Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Milj. euroa	31.12.2014	31.12.2013
Tase	9 803	8 317
Saamiset asiakkailta	9 329	7 930
Saamiset luottolaitoksilta	119	111
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 811	5 992
Velat luottolaitoksille	1 505	1 885
Oma pääoma	356	332
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	3	5

Pankin luottokanta kasvoi tammi-joulukuussa 9 329 miljoonaan euroon (7 930). Tilikauden aikana luottokantaa kasvatettiin ostamalla asuntovakuudellisia luottoja OP Ryhmän jäsenpankeista OPAn taseeseen yhteensä 2 989 miljoonalla eurolla.

Kotitalouksien osuus luottokannasta oli joulukuun lopussa 99,8 prosenttia (99,7) ja yhteisöasiakkaiden 0,2 prosenttia (0,3). OPAlla oli vuoden lopussa järjestämättömiä saamia yhteensä 4,4 miljoonaa euroa (3,0).

Yleiseen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen kirjanpitoarvo oli vuoden lopussa 7 811 miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainojen lisäksi OPA rahoitti toimintaansa Pohjola Pankki Oyj:stä nostetuilla rahoitusluotoilla. Katsauskauden lopussa rahoitusluottojen määrä oli 1 505 miljoonaa euroa (1 885).

OPA on suojannut asuntolainakantansa korkoriskin koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntolainojen pohjakorkokassavirrat Euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjalainojen kiinteät korot lyhyisiin markkinakorkoihin. OPAn korkojohdannaissopimukset on solmittu suojaustarkoituksessa. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on Pohjola Pankki Oyj.

Omat varat ja vakavaraisuus

OPAn vakavaraisuussuhde oli joulukuun lopussa 133,0 prosenttia.

Omat varat ja vakavaraisuus 31.12.2014 on esitetty 1.1.2014 voimaan tulleen EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR/CRD4) mukaan. Vertailuvuoden luvut on esitetty 31.12.2013 voimassa olleen sääntelyn (CRD3) mukaan. Lisäksi on esitetty arvio vertailuvuoden luvuista CRR:n mukaan sarakkeessa CRR 1.1.2014. Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan käyttämällä luottoriskin sisäisten luokitusten menetelmää. Operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

Omat varat ja vakavaraisuus	CRD4 31.12.2014	CRD4 1.1.2014	CRD3 31.12.2013
Oma pääoma	356 459	331 853	331 853
Ydin pääoma (CET1) ennen vähennyksiä	356 459	331 853	331 853
Aineettomat hyödykkeet	-2 610	-1 668	-1 668
Eläkevastuun ylikate, epäsuorat omistukset ja laskennalliset verosaamiset tappioista	-55	0	0
Suunniteltu voitonjako/hallituksen esittämä voitonjako	-5 000	0	0
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	0	0	0
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-1 898	-2 155	-1 077
Ensisijaisen lisäpääoman (AT1) alijäämä	0	0	-1 077
Ydinpääoma (CET1)*	346 897	328 031	328 031
Muihin ensisijaisiin omiin varoihin luettavat instrumentit	0	0	0
Toissijaisen pääoman alijäämä	0	0	-1 077
Siirto ydinpääomaan	0	0	1 077
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0	0
Ensisijainen pääoma (T1)	346 897	328 031	328 031
Debentuurilainat	0	0	0
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	0	0	0
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	0	0	-1 077
Siirto ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1)	0	0	1 077
Toissijainen pääoma (T2)	0	0	0
Omat varat yhteensä	346 897	328 031	328 031
Riskipainotetut erät			
Luotto- ja vastapuoliriski	237 258	263 887	263 881
Markkinariski	0	0	0
Operatiivinen riski	23 527	19 941	19 941
Basel I lattia	0	0	2 908 024
Yhteensä	260 785	283 827	3 191 845
Suhdeluvut	346 897	328 031	328 031
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	133,0	115,6	10,3
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	133,0	115,6	10,3
Vakavaraisuussuhde	133,0	115,6	10,3
Basel I lattia			
Omat varat	346 897	328 031	
Basel I lattia vaatimus	304 995	255 348	
Puskuri Basel I lattiaan	41 901	72 683	

*) CRD3 mukaisissa luvuissa rivillä ydinpääoma (CET1) on esitetty EBA:n määritelmän mukainen Core Tier 1

Basel I lattia poistui CRR:n mukaan riskipainotetuista eristä omien varojen vaatimukseksi. Taulukossa on esitetty omien varojen määrä, joka ylittää Basel I lattia.

Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia. Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhteen alaraja on 4,5 prosenttia ja ensisijainen lisäpääoman (T1) 6 prosenttia.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

Ydinpääoma / Riskipainotetut erät

Ensisijainen lisäpääoman (Tier1) vakavaraisuussuhde, %

Ensisijainen lisäpääoma (Tier1) / Riskipainotetut erät

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä / Riskipainotetut erät

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2014	2013	2012
Oman pääoman tuotto (ROE), %	4,2	2,7	3,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,16	0,10	0,13
Omavaraisuusaste, %	3,64	3,99	3,56
Kulujen suhde tuottoihin, %	19	22	19

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Omavaraisuusaste, %

$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$

Kulujen suhde tuottoihin, %

Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista +
 Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan
 nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot +
 Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot +
 Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto).

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä veroaikutus huomioitu.

Riskienhallinta

OPAn hallitus on vahvistanut OP Osuuskunnan pankille antamat vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet ja toimintaohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. OP Osuuskunta ohjaa ja valvoo kaikkien OP Ryhmään kuuluvien yritysten, kuten OPAn riskienhallintaa.

OPAn riskit koostuvat luotto-, likviditeetti-, markkina- ja operatiivisista riskeistä. OP Osuuskunta on asettanut OPAn vakavaraisuudelle sekä luotto- ja markkinariskeille riskilimiitit. OPAn hallitus on vahvistanut riskienhallintaa koskevat periaatteet ja ohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Hallitus valvoo riskienhallintaa ja seuraa säännöllisesti pankin riskinkantokykyä ja riskitilannetta. Pankin johto vastaa riskienhallinnan toteutuksesta hallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti ja raportoi hallitukselle ja OP Osuuskunnalle säännöllisesti liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta. Kokonaisuutena OPAn suhtautuminen riskinottoon on maltillista.

Riskinkantokyky

OPAn riskinkantokyky säilyi hyvällä tasolla kertyneiden voittovarojen johdosta. Vakavaraisuussuhde oli 133,0 (10,3) prosenttia. Oman pääoman tuotto oli 4,2 prosenttia (2,7).

OPAn vakavaraisuutta ei pyritä turvaamaan voittovaroja kerryttämällä, vaan OP Osuuskunta turvaa OPAn vakavaraisuuden. Kannattavuustasoon vaikuttaa OPAn hoitopalkkiopoliittikka. Palveluyhtiönä OPA ei pyri maksimoimaan tulostaan, vaan omistajan asettaman minimitason ylittävä kannattavuuspotentialiaali ohjataan osuuspankeille maksettaviin hoitopalkkioihin.

Luottoriskiasema

OPAn luottokanta oli tilikauden lopussa 9 329 miljoonaa euroa. Luottokannan laatu on hyvä. Tilikauden lopussa OPAlla oli 70 järjestämätöntä luottoa pääoma-arvoltaan yhteensä 4,4 miljoonaa euroa. Pankki ei ole kirjannut merkittäviä arvonalentumisia tällä eikä aikaisemmillä tilikausilla.

Kiinnitysluottopankkina OPA voi myöntää luottoja vain laissa määriteltyjä vakuuksia vastaan. Toisaalta myös OPAn luotonmyöntökriteerit tukevat luottokannan laadun säilymistä korkeana. Käytetyt kriteerit ovat OP Ryhmässä yleisesti käytettyjä kriteerejä tiukemmat.

Pankin luottoasiakkaat ovat yksityishenkilöitä ja asuntoyhteisöjä. Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden asiakasriskien yhteismäärä ylittäisi luottolaitoslain asettaman 25 prosentin rajan pankin omista varoista.

Luottokannan hajaantuneisuuden ja turvaavien vakuuksien ansiosta OPAn luottoriskiasema on erittäin vakaa.

Markkinariskit ja likviditeettiriski

Markkinariskeihin sisällytetään taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriski, hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottosprediriski ja markkinoiden likviditeettiriski. OPAssa ei ole valuuttakurssi-, luottospredi-, osake-, hyödyke-, kiinteistö- tai volatilititeettiriskejä. Pankin käyttämät tuotteet ja markkinainstrumentit, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä käytettävät riskien seurantamenetelmät on määritelty hallituksen vahvistamassa markkinariskien hallinnan toimintaohjeessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen, kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen. OPA on suojautunut korkoriskiltä koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntolainojen pohjakorkokassavirrat Euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjojen kiinteät korot vaihtuviin markkinakorkoihin. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on Pohjola Pankki.

Likviditeettiriskin hallinnan tarkoituksena on turvata pankin kyky suoriutua maksuvelvoitteista vaarantamatta liiketoiminnan jatkuvuutta, kannattavuutta tai vakavaraisuutta. OPAn kassavirtoja seurataan päivittäin maksuvalmiuden varmistamiseksi ja rakenteellista rahoitusriskiasemaa seurataan säännöllisesti osana yhtiön vakavaraisuuden hallintaprosessia.

OPAn hallitus seuraa asettamiensa rajojen puitteissa säännöllisesti pankin korko- ja rahoitusriskiasemaa.

Pankin korko- ja rahoitusriskinottoa on rajoitettu myös kiinnitysluottopankkilain säännöksissä. Lain mukaan kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevista luotoista minkä tahansa 12 kuukauden aikana saatavien korkojen yhteenlaskettu määrä on oltava suurempi kuin kiinteistövakuudellisille joukkovelkakirjalainoille samana aikana maksettavien korkojen yhteenlaskettu määrä. Lisäksi kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen jäljellä oleva keskijuoksuaika on oltava lyhyempi kuin niiden vakuutena olevien varojen jäljellä oleva keskijuoksuaika. OPAn toiminta on koko tilikauden ajan ollut sekä korkovirta- että juoksuaikatarkastelun osalta lainmukaista.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä. Operatiivisia riskejä hallitaan tunnistamalla riskejä ja arvioimalla niitä sekä varmistamalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyyttä. Operatiiviset riskit arvioidaan säännöllisesti ja riskitilanne raportoidaan hallitukselle kokonaisuutena kerran vuodessa.

Henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät

OPAn palveluksessa oli katsauskauden lopussa kuusi henkilöä. Pankki ostaa kaikki keskeiset tukipalvelut OP Osuuskunnalta ja sen konserniyhtiöiltä, mikä vähentää pankin oman henkilöstön tarvetta.

OPA kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Henkilöstörahasto on työntekijöiden pitkän tähtäimen palkitsemismuoto. Pankki maksaa henkilöstörahastolle voittopalkkioita ennalta sovittujen periaatteiden mukaan. Rahaston jäsen voi nostaa rahastosuuksia rahaston säännöissä mainituin perustein.

Hallinto

Hallitus

Hallitus johtaa OPAn toimintaa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on huolehtia pankin hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain mukaan eivät kuulu varsinaiselle yhtiökokoukselle tai toimitusjohtajalle. Hallitus päättää pankin strategiasta ja keskeisistä liiketoimintatavoitteista. Hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että pankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

OP Ryhmänjohtamisjärjestelmän uudistukseen liittyen OPAn hallituksen kokoonpano uudistettiin muuttamalla se muiden tytäryhtiöiden tapaan konsernin sisäiseksi hallitukseksi.

Hallituksen kokoonpano 1.10.2014 saakka:

Puheenjohtaja	Harri Luhtala	Talousjohtaja, OP Osuuskunta
Varapuheenjohtaja	Elina Ronkanen-Minogue	Tasehallintajohtaja, OP Osuuskunta
Jäsenet	Lars Björklöf	Toimitusjohtaja, Osuuspankki Raasepori
	Sakari Haapakoski	Pankinjohtaja, Oulun Osuuspankki
	Mika Helin	Varatoimitusjohtaja, Etelä-Hämeen Osuuspankki
	Hanno Hirvinen	Group Treasurer, Pohjola Pankki Oyj
	Jari Tirkkonen	Asiantuntijajohtaja, OP Osuuskunta

Hallituksen kokoonpano 1.10.2014 lähtien:

Puheenjohtaja	Harri Luhtala	Talousjohtaja, OP Osuuskunta
Jäsenet	Elina Ronkanen-Minogue	Tasehallintajohtaja, OP Osuuskunta
	Hanno Hirvinen	Group Treasurer, Pohjola Pankki Oyj

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään 3 ja enintään 8 jäsentä. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 3. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan siten, että toimikausi alkaa valinnasta päättäneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy uuden hallituksen valinnan toimittavan yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsen on velvollinen eroamaan viimeistään 65 vuotta täytettyään. Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on vähintään puolet sen jäsenistä. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 16.

Toimitusjohtaja

OPAn toimitusjohtajan on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajan lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

OPAn toimitusjohtaja on Lauri Iloniemi ja hänen varahenkilönään Hanno Hirvinen.

Erillinen selvitys OPAn hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on saatavissa internet-osoitteesta op.fi.

Tarkastustoiminta

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin vuoden 2014 yhtiökokouksessa KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tarkastajana on toiminut KHT Juha-Pekka Mylén.

Pankin sisäisen tarkastuksen hoitaa OP Osuuskunnan sisäinen tarkastus.

OP-Pohjola uudistaa brändiään: OP-Pohjolasta OP

OP-Pohjola tiedotti 6.10.2014 uudistavansa brändiään: OP-Pohjolasta tulee OP. Muutos on osa uuden asiakkaiden omistaman finanssiryhmän rakentamista. Pankki-, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoitotoiminnot ovat jatkossa kaikki OP-brändin alla. Myös osuuspankkien suositellaan ottavan käyttöön OP-alkuiset markkinointinimet.

OP Osuuskunta on toteuttanut helmikuussa 2014 julkistamansa Pohjola Pankki Oyj:n ostotarjouksen ja saanut välimiesoikeuden päätöksellä omistusoikeuden kaikkiin Pohjola Pankki Oyj:n osakkeisiin osakeyhtiölain 18 luvun 6 §:n mukaisesti. OP Ryhmän keskusyhteisökonsernissa suunnitellaan toteutettavaksi rakennejärjestelyjä, joissa mm.

vahinkovakuutus- ja varainhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Varainhoidon osalta siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 aikana. Lisäksi Helsingin OP Pankki Oyj:n ja Pohjola Pankki Oyj:n liiketoimintoja tullaan yhdistämään yhteisen johdon alle. OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin rakennejärjestelyjen ja organisaation juridisten rakenteiden toteutusvaihtoehtojen suunnittelu ja selvitystyö jatkuu. Rakennejärjestelyiden jatkosuunnittelun yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuutta eriyttää OP Ryhmän keskuspankkitoiminnot, jotka tällä hetkellä ovat osana Pohjola Pankki Oyj:tä, omaksi OP Osuuskunnan täysin omistamaksi tytäryhtiöksi. Jatkossakin OP Ryhmän pankkitoiminta kuuluu kokonaisuudessaan keskinäisen vastuun piiriin lainsäädännössä määritellyllä tavalla. Näiden tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.

OP on päättänyt lisäksi neljän uuden yksityissairaalan avaamisesta Suomeen. Samalla se laajentaa toimintaansa uusille erikoisaloille ja työterveyteen. Valtakunnallista sairaalaverkostoa rakennetaan Pohjola-nimellä. Omasairaalan nimi muuttuu Pohjola Terveys Oy:ksi syksyllä 2015.

OP-Pohjola-ryhmän uusi nimi OP Ryhmä otettiin käyttöön 1.1.2015 alkaen.

Tulevaisuuden näkymät

Voimassaoleva joukkovelkakirjalainaohjelma mahdollistaa uusien kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseen laskun vuonna 2015. Pankin vakavaraisuuden arvioidaan pysyvän vahvana, riskiaseman vakaana sekä luottosalkun laadun hyvänä.

HALLITUKSEN ESITYS VUOSITULOKSEN KÄSITTELEMISESTÄ

OP-Asuntoluottopankin oma pääoma 31.12.2014:

+ Osakepääoma	60 000 000,00
+ Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	245 000 000,00
+ Tuloslaskelman mukainen tilikauden voitto	14 619 336,25
+ Edellisten tilikausien tulos	36 840 079,27
Yhteensä	356 459 415,52

Jakokelpoiset varat olivat 296 459 415,52 euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 65,28 euroa osakkeelta eli yhteensä 4 995 813,12 euroa. Osingonjaon jälkeen voitonjakokelpoiset varat ovat 291 463 602,40 euroa.

TULOSLASKELMA

Euroa	Liitetieto	2014	2013
Korkotuotot		117 549 714,68	81 047 309,57
Korkokulut		62 538 650,95	49 855 341,35
Korkokate	3	55 011 063,73	31 191 968,22
Saamisten arvonalentumiset		-149 867,65	19 329,05
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	4	-32 393 898,77	-16 069 886,44
Kaupankäynnin nettotuotot	5	-876,05	-400,18
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	510,00	510,00
Liiketoiminnan muut tuotot	7	632,31	453,74
Henkilöstökulut	8	385 334,34	448 791,54
Muut hallintokulut	9	2 299 878,01	1 569 762,63
Liiketoiminnan muut kulut	10	1 505 669,46	1 302 279,31
Tulos ennen veroja		18 276 681,76	11 821 140,91
Tuloverot	11	3 657 345,51	2 887 155,03
Tilikauden tulos		14 619 336,25	8 933 985,88

Tulos/osake (EPS), eur **190,87** **116,64**
 Tilikauden tulos / osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n laaja tuloslaskelma

Tilikauden tulos	14 619 336,25	8 933 985,88
Erät joita ei siirretä tulosvakutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-16 753,00	-38 400,00
Tuloverot etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista eristä	3 314,60	-6 089,51
Tilikauden laaja tulos yhteensä	14 605 897,85	8 889 496,37

TASE

Euroa	Liitetieto	31.12.2014	31.12.2013
Saamiset luottolaitoksilta	12	119 045 875,97	110 549 772,37
Johdannaissopimukset	13	261 345 875,59	198 086 290,74
Saamiset asiakkailta	14	9 329 077 483,51	7 929 629 916,78
Sijoitusomaisuus	15	40 000,00	17 000,00
Aineettomat hyödykkeet	16	2 609 842,59	1 667 990,49
Muut varat	17	90 046 935,05	76 362 425,13
Verosaamiset	18	379 784,17	630 340,21
Varat yhteensä		9 802 545 796,88	8 316 943 735,72
Velat luottolaitoksille	19	1 505 000 000,00	1 885 000 000,00
Johdannaissopimukset	20	8 297 547,71	8 767 413,92
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21	7 810 673 333,42	5 991 694 554,93
Varaukset ja muut velat	22	122 115 500,23	99 628 429,20
Verovelat	23	0,00	0,00
Velat yhteensä		9 446 086 381,36	7 985 090 398,05
Oma pääoma			
Omistajien osuus			
Osakepääoma		60 000 000,00	60 000 000,00
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		245 000 000,00	235 000 000,00
Kertyneet voittovarot		51 459 415,52	36 853 337,67
Oma pääoma yhteensä	24	356 459 415,52	331 853 337,67
Velat ja oma pääoma yhteensä		9 802 545 796,88	8 316 943 735,72

RAHAVIRTALASKELMA

Tuhatta €	2014	2013
Liiketoiminnan rahavirta		
Laaja tulos	14 606	8 889
Oikaisut kauden voittoon	3 819	3 141
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 486 421	869 905
Saamiset luottolaitoksilta	-10 000	-
Johdannaissopimukset	-67 231	131 875
Saamiset asiakkailta	-1 395 476	736 533
Muut varat	-13 714	1 497
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-293 699	-828 177
Velat luottolaitoksille	-380 000	-685 000
Johdannaissopimukset	67 231	-131 875
Varaukset ja muut velat	22 474	-7 380
Maksetut tuloverot	-3 403	-3 923
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-1 761 695	53 759
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 087	-776
B. Investointien rahavirta yhteensä	-1 087	-776
Rahoituksen rahavirrat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	1 751 278	6 268
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-	-
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, lisäykset	10 000	-
Maksetut osingot	-	-2 001
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 761 278	4 267
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-1 504	57 250
Rahavarat tilikauden alussa	110 550	53 300
Rahavarat tilikauden lopussa	109 046	110 550
Kauden voittoon tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Poistot	122	209
Verot	3 684	2 887
Muut	13	45
Oikaisut yhteensä	3 819	3 141

OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

Tuhatta €	Osake- pääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2013	60 000	235 000	29 964	324 964
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	-	-	-	-
Tilikauden tulos			8 934	8 934
Tilikauden muut laajan tuloksen erät	-	-	-44	-44
Voitonjako	-	-	-2 001	-2 001
Oma pääoma 31.12.2013	60 000	235 000	36 853	331 853

	Osake- pääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	24 60 000	235 000	36 853	331 853
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	-	10 000	-	10 000
Tilikauden tulos			14 619	14 619
Tilikauden muut laajan tuloksen erät	-	-	-13	-13
Voitonjako	-	-	-	-
Oma pääoma 31.12.2014	60 000	245 000	51 459	356 459

Liitetietojen sisällysluettelo

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. Riskienhallinnan periaatteet

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

3. Korkotuotot ja -kulut
4. Palkkiotuotot ja -kulut, netto
5. Kaupankäynnin nettotuotot
6. Sijoitustoiminnan nettotuotot
7. Liiketoiminnan muut tuotot
8. Henkilöstökulut
9. Muut hallintokulut
10. Liiketoiminnan muut kulut
11. Tuloverot

Tasetta koskevat liitetiedot

12. Saamiset luottolaitoksilta
13. Johdannaissopimukset
14. Saamiset asiakkailta
15. Sijoitusomaisuus
16. Aineettomat hyödykkeet
17. Muut varat
18. Verosaamiset
19. Velat luottolaitoksille
20. Johdannaissopimukset
21. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
22. Varaukset ja muut velat
23. Verovelat
24. Oma pääoma
25. Taseen luokittelu
26. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Vastuusitoumuksia ja johdannaissopimuksia koskevat liitetiedot

27. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
28. Vuokrasopimukset
29. Johdannaissopimukset

Muut liitetiedot

30. Henkilöstö ja lähipiiri
31. Muuttuva palkitseminen
32. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Riskienhallinnan liitetiedot

33. Omat varat ja vakavaraisuus
34. Rahoitusvarat ja niistä tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot
35. Vastuut
36. Vastuut sektoreittain
37. Luottoriskit
38. Vastuut luottokelpoisuusluokittain
39. Varainhankinnan rakenne
40. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
41. Rahoitusriski
42. Rahoitusvarojen ja -velkojen alle vuoden maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan
43. Korkoriski
44. Kiinteistöriski

Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on kiinnitysluottopankkitoimintaa Suomessa harjoittava luottolaitos.

Pankki on osa osuuspankkien yhteenliittymää (OP Ryhmä), jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista.

OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaa keskusyhteisöstä erillinen, OP Osuuskunnan kokonaan omistama palveluyhtiö OP-Palvelut Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyyden varmistamiseksi OP Osuuskunta on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita tilinpäätöksen laatimisesta. Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja talletuspankkien yhteenliittymästä annettujen lakien mukaisesti OP Osuuskunnan johtokunnan on vahvistettava sellaiset sovellettavat tilinpäätösperiaatteet, joihin ei ole saatavissa ohjausta kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista.

OP-Asuntoluottopankin kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 1b, PL 308, 00101 Helsinki.

Jäljennös OP-Asuntoluottopankki Oyj:n tilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä käyntiosoitteesta Vääksyntie 4 PL 308, 00101 Helsinki.

Pankin hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 5.2.2015.

LAATIMISPERUSTA

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2014. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti. OP-Asuntoluottopankin liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön vaatimusten mukaiset.

OP-Asuntoluottopankki otti vuonna 2014 käyttöön seuraavat IFRS standardit, tulkinnat ja optiot:

- IAS 32:n Rahoitusinstrumentit: esittämistapa muutos "Rahoitusvarojen ja -velkojen vähentäminen toisistaan". Muutos tarkensi rahoitusvarojen ja -velkojen nettomääräistä esittämistä koskevia sääntöjä ja lisäsi aihetta koskevaa soveltamisohjeistusta. Standardin muutoksella ei ollut vaikutusta OP-Asuntoluottopankin tilinpäätökseen.

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta johdannaissopimuksia ja suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa.

Tuloslaskelman ja taseen luvut esitetään euroina ja sentteinä, muut tilinpäätöksen luvut esitetään tuhansina euroina.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Johdon arvioita ja harkintaa edellyttäviä laatimisperiaatteita on käsitelty jäljempänä yksityiskohtaisemmin kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät".

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös laaditaan euroina, joka on yhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Ei-monetaariset tase-erät, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon, esitetään tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta euroiksi syntyvät kurssierot kirjataan valuuttakurssivoitoina tai -tappioina tuloslaskelman erään Kaupankäynnin nettotuotot.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän mynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritely:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut.

Rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman seurauksena ja tällä on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroista tulevaisuudessa saataviin arvioituihin rahavirtoihin.

Arvonalentumisen objektiivisena näyttönä voidaan pitää mm:

- merkittävää heikkenemistä liikkeeseenlaskijan tuloksessa, luottoluokituksessa, taseessa, maksukäyttäytymisessä tai liiketoimintasuunnitelmissa sekä epäedullisia muutoksia liikkeeseenlaskijan taloudellisessa tai toiminnallisessa ympäristössä
- bona fide -tarjousta ostaa sama tai samanlainen sijoitus markkinoilta alle hankinta-arvon
- tapahtumia tai olosuhteita, jotka heikentävät merkittävästi liikkeeseenlaskijan toimintamahdollisuuksia ja jatkuvuutta (going concern), esim. toiminnasta aiheutuneet negatiiviset kassavirrat, pääomien riittämättömyys, käyttöpääoman vähäisyys

- velallisen konkurssi tai muu uudelleenjärjestely tulee todennäköiseksi
- velallisen sopimusrikkomusta
- velalliselle annettua myönnytystä
- aikaisemmin kirjattua arvonalennusta
- rahoitusinstrumentin toimivien markkinoiden häviämistä

Lisäksi oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta merkittävä tai pitkäaikainen arvonalentuminen alle sen hankintamenon on objektiivinen näyttö arvonalentumisesta.

Arvonalentumisten kirjaamista on käsitelty tarkemmin eri rahoitusinstrumenttiryhmien kohdalla.

Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja kirjaaminen taseessa

Rahoitusvarat ja -velat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin, lainoihin ja muihin saamisiin, eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä muihin rahoitusvelkoihin. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat ja -velat on hankittu.

Luotot kirjataan OPAn taseeseen silloin kun ne on myönnetty suoraan OPAn taseesta tai kun osuuspankki on myynyt luotot OPAlle markkinahintaan ja luottojen luotto-, korko ja rahoitusriski on siirtynyt OPAlle myynnin yhteydessä. Nämä luotot esitetään tase-erässä saamiset asiakkailta.

Luotto ei siirry OPAn taseeseen laki kiinnitysluottopankkitoiminnassa (688/2010) mukaisessa ns. väliluottomallissa, jossa OPA laskee liikkeeseen asuntovakuudellisia joukkovelkakirjalainoja ja myöntää saaduilla varoilla osuuspankeille väliluoton, joka esitetään tase-erässä saamiset luottolaitoksilta. Väliluottomallissa osuuspankin asuntovakuudellisen luoton luotto-, korko-, tai rahoitusriski ei siirry OPAlle mutta se merkitään OPAn liikkeeseen laskeman joukkovelkakirjalainan vakuudeksi.

Lainat ja muut saamiset, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ja muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen, eräpäivään asti pidettävien sijoitusten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kauppapäivänä eli päivänä, jolloin sitoudutaan ostamaan tai myymään kyseinen rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä. Lainat ja muut saamiset kirjataan taseeseen sinä päivänä, jolloin asiakas nostaa lainan.

Ne rahoitusvarat ja -velat nettoutetaan taseessa, jossa OP-Asuntoluottopankilla on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapauksissa ja se aikoo toteuttaa suoritukset nettomääräisesti.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimuserusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle niin, että omistukseen liittyvät riskit ja edut on siirretty olennaisilta osilta. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Lainat ja muut saamiset

Lainoiksi ja saamisiksi luokitellut rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joilla on kiinteät tai määriteltävissä olevat maksuvirrat ja joita ei noteerata aktiivisilla markkinoilla.

Lainat ja muut saamiset merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa hankintamenuon, joka on annettun vastikkeen käypä arvo, johon on lisätty välittömästi kohdistettavissa olevat transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisia kirjataan saamiskohtaisesti ja saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset arvioidaan ja kirjataan saamiskohtaisesti, mikäli asiakkaan vastuiden määrä on merkittävä. Muilta osin arvonalentumiset arvioidaan ja kirjataan saamisryhmäkohtaisesti.

Arvonalentuminen kirjataan silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Saamisen arvo on alentunut, jos sen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvo – vakuus huomioon otettuna – ovat pienemmät kuin luoton ja sen maksamattomien korkojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo. Tulevat rahavirrat diskonttataan lainan alkuperäisellä efektiivisellä korolla. Jos laina on vaihtuvakorkoinen, diskonttauskorkona käytetään tarkasteluhetken sopimuksen mukaista korkoa.

Tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus on lainan kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus.

Arvon alentumisen arviointiprosessi on kaksivaiheinen. Arvonalentumista arvioidaan saamiskohtaisesti yksittäin merkittävistä lainoista ja saamisista. Jos lainoja ja muita saamisista ei tarkastella saamiskohtaisesti, ne tulevat saamisryhmäkohtaisen arvonalennuslaskennan piiriin. Ryhmäkohtaisena arvonalentumisena kirjataan syntyneet mutta ei vielä raportoidut tappiot, joita ei vielä voida kohdistaa tietyille asiakaslainalle. Ryhmäkohtainen arvonalentuminen perustuu taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävään tilastolliseen malliin. Malli on johdettu vakavaraisuuslaskennassa käytetystä odotetun tappion -mallista, johon on tehty oikaisuja vastaamaan IFRS-vaatimuksia. Suurimmat oikaisut liittyvät vakavaraisuudelle asetettuihin viranomaisrajoihin sekä tappion synnyttävän tapahtuman toteutumiseen. Mallissa saamiset ryhmitellään luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin rating-luokittain. Ryhmäkohtaisen arvonalentuminen lasketaan rating-luokittain odotetun tappion perusteella, jonka lisäksi laskennassa huomioidaan vakuuksien diskontatut nykyarvot sekä aikaisempi keskimääräinen tappiokehitys (liite 14).

Jos luoton maksusuunnitelmaa muutetaan, muutoksen syy ja vakavuusaste luokitellaan sisäisellä asteikolla. Osa maksusuunnitelmien muutoksista tehdään asiakassuhteiden hoidon perusteella eivätkä ne johdu asiakkaan maksukyvyyn heikkenemisestä. Nämä muutokset eivät vaikuta arvonalentumisen kirjaamiseen. Joissakin tapauksissa asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen annetaan myönnytys lainaehtoihin esim. lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi tai muu luoton uudelleenjärjestely, jolla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja rajoittamaan vastuiden luottoriskiä. Tällaiset uudelleen neuvotellut luotot raportoidaan ongelmasaamisina. Maksusuunnitelman muutokset, jotka johtuvat asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä vaikuttavat yhdessä muiden kriteerien kanssa asiakkaan luottoluokitusta heikentävästi ja siten lisäävät ryhmäkohtaisen arvonalennuksen määrää. Korkeimman vakavuusasteen maksusuunnitelman muutoksella on vaikutus myös luoton ohjautumiseen saamiskohtaisen arvonalentumistestauksen piiriin. Jos asiakas on pysynyt uudessa maksusuunnitelmassa eikä asiakkaan vastuista ei ole kirjattu saamiskohtaista arvonalennusta, se poistuu ongelmasaamisten ryhmästä. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Saamiskohtainen sekä ryhmäkohtainen arvonalentuminen kirjataan erillisiä vähennystilejä käyttäen, jotka esitetään saamisten tase-erän vähennyksenä. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelmassa erään Saamisten arvonalentumiset. Arvonalentumisen jälkeen koron tulouttamista jatketaan arvonalennetulle määrälle.

Laina kirjataan pois taseesta, kun kaikki perintätoimet on suoritettu loppuun tai muutoin johdon päätöksellä. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi. Mikäli asiakkaan maksukyvyyn palautumisesta saadaan objektiivista näyttöä, aiemmin kirjattujen arvonalentumisten määrä arvioidaan uudelleen ja maksukyvyyn parantumisesta aiheutuvat muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joita ei sisällytetä edellä mainittuihin rahoitusvarojen luokkiin, mutta jotka saatetaan myydä ennen eräpäivää (liite 15). Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostohetkellä taseeseen hankintamenoon, joka on niistä maksetun vastikkeen käypä arvo lisätynä hankintaan suoraan kohdistettavilla transaktiomenoilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon tai jos käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, hankintamenoon. Arvonmuutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, josta ne kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserä kirjataan pois taseesta tai on objektiivista näyttöä siitä, että sen arvo on alentunut.

Myytävissä olevan rahoitusvarojen kohdalla objektiiviseksi näytöksi katsotaan saamistodistusten osalta esimerkiksi liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksen huomattava negatiivinen muutos tai oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintameno. Jos arvopaperin markkina-arvo arvonalentumiskirjauksen jälkeen edelleen alentuu, kirjataan arvonalennus tuloslaskelmaan.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat -luokkaan sisällytetään muut kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi luokitellut rahoitusvelat (liite 21). Muita rahoitusvelkoja ovat muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat. Muut rahoitusvelat kirjataan taseeseen selvityspäivänä ja käsitellään kirjanpidossa alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotetun hankintameno määräisinä.

Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan korkokuluihin lainan arvioidulle juoksuajalle.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin. OPA käyttää johdannaisia vain suojaavassa tarkoituksessa (liite 29). Johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon.

OPAssa on laadittu suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi.

Suojausperiaatteiden mukaisesti OP Ryhmässä voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kumoavat suojatun kohteen vastaavat muutokset kokonaan tai osittain.

Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tekohekkellä ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan ja suojattavan instrumentin käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavaan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai portfolion käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin kiinteäkorkoisiin velkoihin (omat emissiot), yksittäisiin luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Suojausinstrumenttina käytetään koronvaihtosopimuksia sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia.

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana suojatun riskin osalta käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Käyvän arvon suojauslaskennan suojaavan ja suojattavan instrumentin arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan Korkokatteeseen (luotot ja omat emissiot).

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon (liite 16). Poistot kirjataan kuluksi arvioidun taloudellisen pitoajan kuluessa, joka tietokoneohjelmistojen ja lisenssien osalta on 2–6 vuotta.

Aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko omaisuuden arvonalentumisesta viitteitä. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteiden olemassaolosta riippumatta kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain keskeneräisistä hyödykkeistä, liikearvosta ja niistä aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvio sen tulevaisuudessa kerryttämästä rahamäärästä, ylittävä osa kirjataan kuluksi.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla (nettomyyntihinta) tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kerrytettävissä oleva rahamäärä pyritään lähtökohtaisesti määrittämään omaisuuserän nettomyyntihinnan kautta. Jos nettomyyntihintaa ei voida määrittää, omaisuuserälle määritellään käyttöarvo. Käyttöarvo on niiden vastaisten rahavirtojen nykyarvo, jonka omaisuuserän odotetaan kerryttävän. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Mikäli omaisuuserälle ei voida määrittää nettomyyntihintaa eikä se kerrytä itsenäistä, muista eristä riippumatonta rahavirtaa, määritellään arvonalentumistarve sen rahavirtaa tuottavan yksikön eli

liiketoimintasegmentin tai siihen kuuluvan yrityksen kautta, johon omaisuuserä kuuluu. Tällöin verrataan yksikköön sisältyvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja koko rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Arvon alentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumisen kirjaamisajankohdasta. Arvon alentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus.

Rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja vastaava rahoitusleasingvelka muissa veloissa. Vuokralle otetut hyödykkeet merkitään sopimuksen alkamisajankohtana taseeseen varoiksi ja veloiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo. Poistot aineellisiin hyödykkeisiin kirjatuista varoista tehdään taloudellisen pitoajan tai lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusmenot kirjataan korkokuluihin siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle otettujen hyödykkeiden vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluiksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläke-etuudet

OPAn työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan joko OP-Eläkekassassa tai vakuutusyhtiöltä otetuin vakuutusin. Työntekijöiden lisäeläketurva on järjestetty OP-Eläkesäätiön tai vakuutusyhtiön kautta.

OPAlla on sekä etuus pohjaisia että maksu pohjaisia eläkejärjestelyjä. OP-Eläkekassassa hoidetut eläkejärjestelyt työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeiden rahastoidulta osin ovat etuus pohjaisia järjestelyjä. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaisuudessaan etuus pohjaisia.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut". Maksu pohjaisissa järjestelyissä vakuutusmaksut kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksu pohjaisissa järjestelyissä muita maksuveloitteita ei ole (liite 8).

Etuus pohjaiset järjestelyt OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Etuus pohjaisissa järjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien veloitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu ennakoituun etuus oikeus yksikköön perustuvalla menetelmällä (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkeveloitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttaus korko on määriteltä yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Eläkeveloitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa uudelleen määrittämisestä johtuvia erä muihin laajan tuloksen eriin ei näitä erä enää siirretä tulosvaikutteisesti myöhemmillä tilikausilla.

Eläkejärjestelyn supistaminen kirjataan tapahtumahetkellä.

Henkilöstörahasto

OP-Asuntoluottopankki kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

TULOVEROT JA LASKENNALLISET VEROT

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto (liite 11). Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan ja laskennalliset verot voimassa olevan verokannan tai tilinpäätöspäivään mennessä hyväksytyn, tulevia vuosia koskevan verokannan perusteella.

Laskennallinen verovelka lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertymisen ansiosta on todennäköistä, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa.

TULOUTUSPERIAATTEET

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Tällainen korkosaaminen sisällytetään arvonalentumisen testaukseen. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus.

Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Tuloslaskelmassa esitetään tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Yhteenveto tuloslaskelmaerien esittämisestä tilinpäätöksessä:

Korkokate	Korkoinstrumenttien saadut ja maksetut korot, jaksotettu nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus, korkojohdannaisten korot sekä arvonmuutos käyvän arvon suojauksessa
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	Palkkiotuotot ja -kulut
Kaupankäynnin nettotuotot	Myyntivoitot ja -tappiot sekä osingot
Sijoitustoiminnan nettotuotot	Myytavissä olevien rahoitusvarojen realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset sekä osingot
Liiketoiminnan muut tuotot	Muut liiketoiminnan tuotot
Henkilöstökulut	Palkat, palkkiot, eläkekulut, henkilösivukulut
Muut hallintokulut	Toimistokulut, atk-kulut, muut hallintokulut
Liiketoiminnan muut kulut	Poistot, vuokrat ja muut kulut

SEGMENTTIRAPORTOINTI

OPA harjoittaa vain asuntorahoitusta, joten segmenttiraportointia ei tästä syystä esitetä.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Saamisten arvonalentumistestaus laaditaan joko saamiskohtaisesti tai saamisryhmäkohtaisesti. Saamiskohtainen arvonalentumistestaus perustuu johdon arvioon tulevaisuuden rahavirroista lainakohtaisesti. Kriittisimpänä tekijänä lainakohtaisessa arvonalentumistestauksessa on määrittää rahavirta, jonka toteutuminen on todennäköisintä.

Saamisryhmäkohtainen arvonalentuminen perustuu taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävään tilastolliseen malliin, jossa tulevia todennäköisiä tappioita oikaistaan historiatietoihin perustuvilla toteutuneilla tappioilla. Tällöin johdon harkintaa tarvitaan siihen, kuinka hyvin historiatiedoilla oikaistut arviot tulevaisuuden tappioista vastaavat toteutuneita tappioita ja tarvitaanko niihin mahdollisia oikaisuja.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon on lisäksi arvioitava, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio instrumentin käyvistä arvosta. Kun rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Siltä osin, kun mallien tuottamiin tuloksiin ei ole käytettävissä markkinoilta saatavia syöttötietoja, johdon on arvioitava kuinka paljon käytetään muita tietoja.

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisesti useita oletuksia käyttäen. Diskonttaus korko, tulevat palkkojen ja eläkkeiden korotukset ja inflaatio ovat oletuksia, joita käytetään eläkkeistä aiheutuvia nettomenoja (tai -tuloja) määritettäessä. Vakuutusmatemaattisten oletusten muutokset vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

UUDET STANDARDIT JA TULKINNAT

OP-Asuntoluottopankki ottaa käyttöön vuonna 2015 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- IAS 19:n Työsuhde-etuudet muutos Defined Benefit Plans: Employee Contributions (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on selvennetty kirjanpitokäsittelyä, kun etuusperusteisessa järjestelyssä edellytetään työntekijöiden tai kolmansien osapuolien maksuja järjestelyyn. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta OP-Asuntoluottopankin tilinpäätökseen.

IASB (International Accounting Standards Board) on julkaissut myös muita tulevia merkittäviä standardimuutoksia.

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa nykyisen standardin IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. IFRS 9 muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin. Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen vastaavat suurelta osin nykyisiä IAS 39:n vaatimuksia. Suojauslaskennan osalta säilyvät entiset suojauslaskentatyytit. Aiempaa useampia riskipositioita voidaan ottaa suojauslaskennan piiriin ja suojauslaskennan periaatteita on yhtenäistetty riskienhallinnan kanssa. OP-Asuntoluottopankissa arvioidaan parhaillaan standardin vaikutuksia.
- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi ei vaikuta rahoitusinstrumenttien tai vakuutusten tuloutukseen ja koskee lähinnä erilaisia palkkiotuottoja. Standardi sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja korvaa nykyisen IAS 18 -standardin. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tietyssä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Standardi lisää myös esitettävien liitetietojen määrää. OP-Asuntoluottopankissa arvioidaan parhaillaan standardin mahdollisia vaikutuksia.

Näitä standardimuutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Liite 2. OP-Asuntoluottopankki Oyj:n riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet

---

1 Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan yleiset periaatteet

1.1 Riskienhallinta OPAn strategiassa

OP Ryhmän arvot sekä strategiset ja taloudelliset tavoitteet ohjaavat OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (jäljempänä OPA) riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustaa. Strategia linjaa riskinottohalukkuuden ja riskienhallinnan painopisteet, joilla osaltaan varmistetaan strategian toteutuminen. Strategian mittaristoon sisältyvät vakavaraisuuden ja kannattavuuden tavoitetasot sekä riskilimitit. Riskienhallinta tukee strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinkantokykyyn. OPAn suhtautuminen riskinottoon on maltillinen.

1.2 Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan organisaation sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla varmistetaan, että strategiassa asetetut tavoitteet saavutetaan, resursseja käytetään taloudellisesti ja johtamisen tukena käytettävä informaatio on luotettavaa. Lisäksi sisäinen valvonta varmistaa, että riskienhallinta, asiakasvarojen säilyttäminen ja omaisuuden suoja on riittävästi järjestetty. Myös sääntelyn ja vahvistettujen eettisten periaatteiden noudattamista varmistetaan sisäisellä valvonnalla.

Tehokas ja luotettava sisäinen valvonta muodostaa perustan terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden noudattamiselle.

Sisäisen valvonnan toimenpiteet kohdistuvat kaikkeen toimintaan ja niiden määrittelyssä huomioidaan toiminnan luonne ja laajuus. Sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla. Ensisijainen ja laajamittainen sisäinen valvonta toteutetaan operatiivisessa liiketoiminnassa, jossa sisäinen valvonta on jatkuvaa toimintaa ja osa päivittäisiä rutiineja.

Sisäistä valvontaa täydentää OPAn palveluksessa olevien mahdollisuus ilmoittaa riippumattoman kanavan kautta säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta.

1.3 Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen tavoitteena on turvata OPAn riskinkantokyky ja maksuvalmius ja varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta.

OP Ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinta on integroitu kiinteäksi osaksi ryhmän liiketoimintaa ja sen johtamista. OPA keskittyy toteuttamaan palvelu- ja riskinkantokykynsä mukaista rooliaan yhteisten liiketoimintamallien mukaisesti.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta sisältää

- riskien tunnistamisen, mittaamisen, arvioinnin ja rajaamisen
- eri riskilajien ja liiketoimintojen edellyttämän pääomatarpeen määrittämisen luotettavasti ja riippumattomasti
- pääoman kohdentamisen suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä
- OPAn maksuvalmiuden hallinnan.

Maksuvalmiuden hallintaa käsitellään likviditeettiriskien yhteydessä.

OP Ryhmän riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteissa linjataan, miten ryhmätasoinen riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan prosessi järjestetään.

Ryhmätasolla riskienhallinta toteutetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Riskien- ja vakavaraisuuden hallinta järjestetään niin, että se on riittävä suhteessa OPAn toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen.

OP Ryhmän riskipolitiikassa vahvistetaan vuosittain ryhmän liiketoimintasegmenttien ja yhteisöjen noudatettavaksi ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

OPAn palkitsemisjärjestelmä ei kannusta liialliseen riskinottoon. Palkitsemisjärjestelmässä otetaan huomioon ryhmän vakavaraisuus ja kannattavuus.

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan OP Osuuskunta (keskusyhteisö) ohjaa ja valvoo jäsenluottolaitoksiaan. Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. Keskusyhteisö toteuttaa ohjeidenanto- ja valvontavelvollisuuttaan yleisellä ryhmäohjauksella ja pankkikohtaisen ohjauksen järjestelmällä.

OP Ryhmän yhteisökohtaisen ohjauksen päätavoite on estää yksittäisen yhteisön joutuminen ryhmän vakavaraisuuden varaan tai ryhmätuen tarpeeseen. Tavoitteena on lisäksi tukea yhteisöjen toipumista niiden toimintaedellytyksiä uhkaavista tai vaarantaneista ongelmatilanteista.

1.3.1 Riskien tunnistaminen, arviointi, mittaus ja rajaus

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaprosessiin sisältyy liiketoiminnan ja toimintaympäristön riskien jatkuva tunnistaminen ja arviointi. Uusien liiketoimintamallien ja uusien tuotteiden riskit arvioidaan keskusyhteisön riskienhallinnan hyväksymien menettelytapojen mukaisesti ennen niiden käyttöönottoa.

Mitattavissa olevat riskit rajoitetaan limiiteillä, jotka ohjaavat toimintaa niin ryhmätasolla kuin OPAssa. Riskilimiittijärjestelmällä turvataan se, ettei ryhmä toiminnassaan ota niin suurta riskiä, että se vaarantaisi ryhmän vakavaraisuuden, kannattavuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Limiitit määrittävät myös rajat strategian maltillisen riskinottohalun toteutukselle.

Keskusyhteisön riippumaton riskienhallinta seuraa OPAn riskiaseman ja riskinkantokyvyn kehitystä. Se raportoi säännöllisesti havainnoistaan ja arvioistaan johtokunnalle sekä hallintoneuvoston riskienhallintavaliokunnalle.

OPAn omia varoja arvioidaan suhteessa taloudelliseen pääomavaateeseen sekä nykyisiin ja ennakoitavissa oleviin sääntelypohjaisiin vähimmäispääomavaatimuksiin. Arvioinnissa hyödynnetään myös stressitestien tuloksia.

1.3.2 Taloudellinen pääomavaade

Taloudellinen pääomavaade on OP Ryhmän oma arvio siitä pääoman määrästä, joka riittää kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön riskeistä syntyvät mahdolliset vuotuiset tappiot 99,97 prosentin varmuudella. Taloudellinen pääomavaade lasketaan riskilajikohtaisilla malleilla, joiden tulokset yhdistetään ottaen huomioon riskilajien väliset korrelaatiot ja näistä johtuvat hajautushyödyt.

Taloudellinen pääomavaade jakautuu määrällisiin riskeihin sekä laadullisiin, ns. arvioitaviin riskeihin. Määrällisiä riskejä ovat luottoriski, pankkitoiminnan korko-, osake-, kiinteistö- ja sijoitusten spreadiriski sekä vakuutustoiminnan markkinariskit ja vakuutusriskit. Arvioitavat riskit sisältävät operatiivisen riskin ja muut arvioitavat riskit. Muihin arvioitaviin riskeihin sisällytetään ne merkittäviksi arvioidut riskit, joita ei ole otettu huomioon ryhmän taloudellisen pääomavaateen muissa riskilajikohtaisissa malleissa. Nämä riskit syntyvät tyypillisesti ulkoisista tekijöistä, kuten muutoksista kilpailu- ja markkinatilanteesta tai viranomaisien sääntelytoimenpiteistä. OPAn taloudellisesta pääomavaateesta noin 90 prosenttia muodostuu luottoriskeistä.

Taloudellisen pääomavaateen mallissa riskejä tarkastellaan monien riskilajien osalta laajemmin kuin viranomaisvaatimusten mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa. Tällaisia riskilajeja ovat erityisesti pankkitoiminnan korkoriski, vakuutustoiminnan markkinariskit ja muut arvioitavat riskit. Luottoriskin pääomavaateen laskennassa keskeisin ero liittyy keskittymäriskin huomioimiseen. Lisäksi pankkitoiminnan kiinteistö- ja osakeriskit huomioidaan taloudellisen pääomavaateen laskennassa erillisinä, kun vakavaraisuuslaskennassa ne sisältyvät luottoriskin pääomavaateeseen.

Taloudelliseen pääomavaateeseen perustuvia mittareita hyödynnetään OP Ryhmän tavoite- sekä limiitti- ja valvontarajamittaristossa, luottojen ja vakuutusten hinnoittelun pohjana sekä pääomasuunnittelussa pääomapuskurin määrittelyssä.

1.3.3 Stressitestit

Stressitestejä käytetään sen arvioimiseen, miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa ryhmän ja tai sen yhteisön maksuvalmiuteen, kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen. Stressitesteillä arvioidaan sekä yksittäisten riskitekijöiden vaikutusta että useiden muuttujien samanaikaisten muutosten vaikutuksia. Stressitestit kattavat kaikki merkittävimmät ryhmän taloudelliseen asemaan vaikuttavat riskit.

Herkkyysanalyysieja käytetään osana riskilajikohtaista riskianalyysia. Herkkyysanalyysit auttavat ymmärtämään käytettyjen oletusten vaikutusta riskimittareiden arvoihin. Eri shokkitasoilla tehdyt herkkyysanalyysit antavat konkreettisen käsityksen eri riskien vaikutuksesta ja erisuuruisten tappioiden todennäköisyyksistä.

Skenaarioanalyysieja käytetään erityisesti toimintaympäristön riskien vaikutusten analyysiin. Skenaarioanalyysien pohjana on kulloinkin voimassa olevan strategian mukainen taloudellinen ennuste, joka perustuu eri markkinamuuttujien vallitseviin tasoihin ja ryhmän parhaisiin arvioihin tulevasta kehityksestä. Skenaarioanalyysieissa tätä perusennustetta rasietaan eri riskien vaikutuksilla.

Stressitestausten menetelmiä hyödynnetään taloudellisen pääomavaateen laskennan lisäksi myös pääomavaateen laskentaa täydentävinä menetelminä esim. ryhmän pääomasuunnittelussa, likviditeetin hallinnassa sekä jatkuvuus- ja toipumissuunnittelun pohjana.

1.3.4 Pääomasuunnittelu

Pääomasuunnittelun tavoitteena on varmistaa ennakoivasti OPAn vakavaraisuuden riittävyys poikkeuksellissakin olosuhteissa sekä toiminnan jatkuvuus. Pääomasuunnitelma sisältää mm. vakavaraisuutta koskevat määrälliset ja laadulliset tavoitteet, varautumissuunnitelman sekä vakavaraisuuden seuranta- ja ohjausmenettelyt valmiustasoin.

Keskusyhteisö päivittää ryhmätasoisien pääomasuunnitelman vähintään vuosittain keskusyhteisön johtokunnan vahvistettavaksi. Pääomasuunnitelman keskeiset johtopäätökset annetaan tiedoksi keskusyhteisön hallintoneuvostolle. Samoin se ohjeista OPAn pääomasuunnittelun.

OPA vastaa ensisijaisesti itse vakavaraisuudestaan ja asettaa vakavaraisuudelleen tavoitetasot ja limiitit keskusyhteisön ohjeistuksen mukaan.

1.4 Valvonta ja raportointi

Keskusyhteisön riskienhallinta valvoo OPAn riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa sekä analysoi sen riskiasemaa. Riskienhallinta raportoi säännöllisesti keskusyhteisön johtokunnalle ja hallintoneuvostolle sekä sen riskienhallintavaliokunnalle. Riskiraportoinnin riippumattomuus toteutuu myös sillä, että keskusyhteisö teettää mitattavia riskejä koskevat raportit OPAlle keskitetysti liiketoiminnasta erillään.

2 Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan organisointi

Keskusyhteisö vastaa OP Ryhmän ryhmätason riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta sekä riskienhallintajärjestelmän riittävydestä ja ajanmukaisuudesta.

OPA vastaa omasta riskien- ja vakavaraisuudenhallinnastaan toimintansa laajuuden ja luonteen mukaisesti.

Keskusyhteisö antaa OPAlle sen maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Keskusyhteisö valvoo, että OPA toimii sen taloudellista asemaa koskevien lakien ja asetusten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä, keskusyhteisön antamien ohjeiden ja OP Ryhmän sisäisten sekä asiakassuhteissa asianmukaisten ja eettisesti hyväksyttävien menettelytapojen mukaisesti.

2.1 Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan kolme puolustuslinjaa

OP Ryhmän riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan organisointi ja vastuut perustuvat kolmeen puolustuslinjaan.

I Operatiivinen riskienhallinta

Riskienhallinta integroituneena osana operatiivisten yksiköiden toimintaa
Riskipäätökset ja operatiivinen seuranta

Vastuu riskiasemasta ja sen valvonnasta

II Riippumaton riskienhallinta

Ryhmän riippumaton riskienhallintatoiminto
Riskipäätösprosessin ohjaaminen ja konsolidoidun riskiaseman hallinta

"Omistaa" riskienhallintakehikon

Vastuu riskienhallinnan edellytyksistä ja valvonnasta

III Tarkastus

Ryhmän sisäinen tarkastus
Riippumaton tarkastustoiminto

Tarkastaa ja arvioi sekä Riskienhallintakehikkoa että sen soveltamista

Vastuu riskienhallinnan riippumattomasta arvioinnista

Ensimmäisen puolustuslinjan muodostaa liiketoiminnan ja muun operatiivisen toiminnan yhteydessä toimiva riskienhallinta. Se valvoo riskipäätöksiä ja huolehtii riskiaseman ja riskinkantokyvyn riittävästä yhteisötasoisesta seurannasta. Riskienhallinta sisältyy liiketoimintamalleihin ja prosesseihin.

Toisena puolustuslinjana toimii keskusyhteisöön keskitetty, operatiivisesta liiketoimintaorganisaatiosta riippumaton riskienhallinta. Se omistaa ryhmän riskienhallintakehikon, ohjaa riskipäätösprosessia ja vastaa ryhmän konsolidoidun riskiaseman hallinnasta ja riskinkantokyvyn seurannasta.

Kolmas puolustuslinja on keskitetty sisäinen tarkastus. Se tarkastaa ja arvioi sekä ryhmän riskienhallintakehikkoa että sen soveltamista OPAssa.

2.2 OP Ryhmän riskienhallinta

OP Ryhmän riskienhallinta on liiketoiminnasta riippumaton vastuualue, joka linjaa, ohjaa ja valvoo ryhmän ja sen yhteisöjen kokonaisvaltaista riskienhallintaa sekä analysoi niiden riskiasemaa. Riskienhallinta painottuu ennaltaehkäisevään työhön, varautumiseen ja ennakoivaan riskiaseman analysoimiseen. Tavoitteena on turvata ryhmän ja sen yhteisöjen riittävän riskinkantokyvyn säilyminen ja varmistaa, ettei liiketoiminnan riskinotto vaaranna kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta, toiminnan jatkuvuutta tai strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Riskienhallinta johtaa ryhmän sisäistä riskienhallintaprosessia ja riskinsiirtoa sekä tukee OPAssa riskienhallinnan toteuttamisessa. Riskienhallinta vastaa myös riskienhallintajärjestelmien ja riskienhallinnan menetelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Lisäksi se ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita johtokunnan ja hallintoneuvoston vahvistettavaksi.

Riskienhallinta raportoi säännöllisesti keskusyhteisön johtokunnalle, hallintoneuvostolle ja sen riskienhallintavaliokunnalle.

Riskienhallinnan organisaatorakenne tukee sekä riskilajikohtaista tarkastelua että konsolidoitua riskiaseman seurantaan ryhmä- ja yhteisötasolla. Riskienhallinta jakautuu viiteen vastuualueeseen:

- Vakavaraisuuden hallinta
- Luotonannon tuki ja valvonta
- Luottoriskiprosessin ohjaus ja valvonta
- Operatiivisten riskien hallinta ja Compliance
- Markkina- ja vakuutusriskien hallinta

Riskienhallinnan yhteydessä toimivat johtokunnan asettamat riskienhallintatoimikunta ja luottoriskitoimikunta.

Riskienhallintatoimikunta huolehtii OP Ryhmän pitkän aikavälin toimintaedellytyksistä varmistamalla, että ryhmän riskien- ja vakavaraisuudenhallintajärjestelmien periaatteet, menetelmät, mallit ja mittarit vastaavat riippumattoman riskienhallinnan edustamia parhaita arvioita ja noudattavat johtokunnan antaman riskimallinnuksen ja stressitestauksen ohjeistuksen linjauksia.

Luottoriskitoimikunta ohjaa ryhmän vastapuoliriskin limitointijärjestelmää ja tekee sen puitteissa limiitti- ja vastuurajapäätökset, valvoo käyttöasteita sekä seuraa luottosalkun kehitystä sekä määrän, laadun että rakenteen suhteen. Luottoriskitoimikunnan havainnot ja arviot sisällytetään ryhmän säännöllisiin riskikatsauksiin ja analyyseihin.

2.3 Hallintoneuvosto

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto vahvistaa muun muassa OP Ryhmän strategian, joka sisältää keskeiset riskienhallintaa koskevat linjaukset sekä muut yhteiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Se vahvistaa ryhmän sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet, keskinäisen vastuun edellyttämän ohjausjärjestelmän periaatteet, pääomasuunnitelman periaatteet, ryhmän vuosisuunnitelman sekä vakavaraisuutta ja riskilajeja koskevat ryhmätason riskilimiitit. Lisäksi se vahvistaa koko OP Ryhmää koskevat palkitsemisen kehittämisen periaatteet ja toimintalinjaukset sekä päättää koko ryhmää koskevat pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät. Hallintoneuvosto seuraa säännöllisesti ryhmän ja keskusyhteisökonsernin liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskiaseman kehitystä.

2.3.1 Hallintoneuvoston valiokunnat

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto on perustanut tehtäviensä hoitamisen tueksi työvaliokunnan, tarkastusvaliokunnan, palkitsemisvaliokunnan ja riskienhallintavaliokunnan. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan kannalta merkittävimmät valiokunnat ovat ja riskienhallintavaliokunta ja tarkastusvaliokunta. Valiokunnilla ei ole pääsääntöisesti itsenäistä päätöksentekovaltaa.

Keväällä 2014 perustettu uusi **riskienhallintavaliokunta** avustaa hallintoneuvostoa keskusyhteisökonsernin ja ryhmän riskinottoa ja riskienhallintaa koskevista asioista sekä sen riskiperusteisessa valvomisessa, että toimiva johto noudattaa ryhmästrategian mukaista riskinottoa ja hallintoneuvoston päättämiä riskilimiittejä. Riskienhallintavaliokunta auttaa hallintoneuvostoa varmistamaan, että käytössä on riittävä riskienhallintajärjestelmä ja että toiminnassa ei oteta niin suuria riskejä, että siitä aiheutuu vaaraa toiminnan jatkuvuudelle, vakavaraisuudelle, maksuvalmiudelle tai strategian toteutumiselle.

Tarkastusvaliokunta avustaa hallintoneuvostoa varmistamaan, että keskusyhteisökonsernissa ja OP Ryhmässä on koko toiminnan kattava riittävä ja toimiva sisäinen valvontajärjestelmä sekä huolehtimaan siitä, että keskusyhteisökonsernin ja OP Ryhmän kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valiokunnan tehtävänä on myös seurata, että keskusyhteisökonsernin ja OP Ryhmän toiminta ja sisäinen valvonta on järjestetty lakien, määräysten sekä hyvän johtamis- ja hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla sekä valvoa sisäisen tarkastuksen toimintaa.

2.4 Johtokunta

OP Osuuskunnan johtokunnan tehtävänä on muun muassa ohjata yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Se myös valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat niiden taloudellista asemaa koskevien lakien ja asetusten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön antamien ohjeiden mukaisesti.

Johtokunta arvioi vähintään vuosittain OP Ryhmän strategian ja riskilimiittien sekä pääomasuunnitelman ja omien varojen ennakoivan varautumissuunnitelman ajantasaisuuden. Johtokunta vahvistaa vuosittain OP Ryhmän riskipolitiikan sekä keskusyhteisökonsernin yhteisöjen riskilimiitit ja osuuspankkien valvontarajat. Lisäksi se vahvistaa taloudelliseen pääomavaateeseen sisällytettävät riskit ja niiden pääomavaateen laskennan yleiset säännöt sekä stressitestauskehikon. Se vastaa myös riskien- ja vakavaraisuudenhallintaan liittyvien järjestelmien ja menettelytapojen riittävydestä ja ajanmukaisuudesta.

Johtokunta vahvistaa keskinäisen vastuun edellyttämän ohjausjärjestelmän pankkikohtaiset ohjauskeinot. Se myös päättää pankkien kuulumisesta heikoimpiin riskiluokkiin ja niiden ohjauskeinoista.

Johtokunta raportoi hallintoneuvostolle ja sen riskienhallintavaliokunnalle ryhmän, keskusyhteisön ja siihen kuuluvien yhteisöjen liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskitilanteen kehityksestä.

2.4.1 Johtokunnan valiokunnat

OP Osuuskunnan johtokunta on perustanut tehtäviensä hoitamisen tueksi HR-valiokunnan, kehittämisvaliokunnan, osuuspankkiohjausvaliokunnan sekä tase- ja riskienhallintavaliokunnan. Riskienhallinnan kannalta merkittävimmät ovat tase- ja riskienhallintavaliokunta sekä osuuspankkiohjausvaliokunta. Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa, vaan johtokunta tekee päätökset valiokunnan valmistelun pohjalta.

Tase- ja riskienhallintavaliokunta tukee johtokuntaa ryhmän riskinkantokyvyn ja riskinottohalun ohjaamisessa ja johtamisessa hallintoneuvostossa vahvistettujen toimintaperiaatteiden ja päätösten mukaisesti. Valiokunta myös avustaa johtokuntaa varmistumaan siitä, että keskusyhteisöllä ja sen konsernilla on sen toiminnan kattavat riittävät vakavaraisuuden- ja riskienhallintajärjestelmät.

Osuuspankkiohjausvaliokunnan keskeisenä tehtävänä on tukea johtokuntaa keskusyhteisön suorittaman osuuspankkien ohjauksen toimeenpanossa keskusyhteisön hallintoneuvoston tekemien linjausten mukaisesti. Valiokunta käsittelee sekä yleistä osuuspankkeja koskevaa ohjausta että pankkikohtaista ohjausta.

2.5 Tarkastus

Sisäinen tarkastus vastaa ryhmätasoisesta sisäisen tarkastuksen suorittamisesta OP Ryhmässä. Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on avustaa ylintä ja operatiivista johtoa suorittamalla tarkastuksia, joissa arvioidaan strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutumista, riskienhallinnan laatua, raportoinnin luotettavuutta, lakien ja ohjeiden noudattamista, sekä toiminnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi sekä ryhmän riskienhallintakehikkoa että sen soveltamista keskusyhteisöissä ja ryhmän muissa yhteisöissä. Tarkastusjohtaja raportoi tarkastuksistaan ja niissä tehdyistä havainnoista säännöllisesti hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle ja keskusyhteisön johtokunnalle.

2.6 OPA

OPA soveltaa toiminnassaan keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamia riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteita.

Hallitus huomioi toiminnassaan OP Osuuskunnan johtokunnan tekemät päätökset konsernitaseisten linjausten osalta. Hallitus vahvistaa vuosittain asiakirjan Keskusyhteisökonsernin yhteiset toimintaperiaatteet, jossa kuvataan tarkemmin muun muassa linjaukset riskienhallinnasta, tasehallinnasta, vakavaraisuudenhallinnasta, varainhankinnasta, tilinpäätösperiaatteista ja ryhmän strategiasta, joita OPAn on toiminnassaan noudatettava konsernin sisäisinä toimintaperiaatteina.

Hallitus käsittelee yhtiön toiminnan laadun ja laajuuden kannalta merkittävät, laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät sekä epätavalliset asiat. Hallitus päättää periaatteista ja toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että yhtiö toimii ulkoisen sääntelyn ja OP Osuuskunnan linjausten mukaisesti.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi säännöllisesti liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskitilanteesta hallitukselle.

OPAn (toisen puolustuslinjan) riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tehtävät on keskitetty emoyhteisöön.

3 OPAn riskit

Alla olevassa taulukossa on kuvattu OPAn merkittävimmät riskit. Taulukon jälkeisissä kappaleissa on kuvattu riskien luonnetta ja niiden hallintakeinoja.

Strategiset riskit	Riski, joka syntyy kilpailuympäristön muutoksista, hitaasta reagoinnista muutoksiin, väärän strategian valinnasta tai strategian toteuttamisen epäonnistumisesta.
Operatiiviset riskit	Riski taloudellisesta tappiosta tai muista haitallisista seuraamuksista, joka syntyy riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.
Compliance-riski	Riski, joka aiheutuu ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen tai asiakassuhteissa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä.
Maineriski	Riski maineen tai luottamuksen heikkenemisestä, joka johtuu negatiivisesta julkisuudesta tai on seurausta jonkin riskin toteutumisesta.
Luottoriski	Luottoriski tarkoittaa riskiä siitä, että vastapuoli ei suoriudu velvoitteistaan.
Markkinariski	Markkinariski muodostuu korkoriskistä ja sijoitusriskistä.
Likviditeettiriski	Likviditeettiriski muodostuu maksuvalmiusriskistä ja rakenteellisesta rahoitusriskistä

4 Strategiset riskit

Strategisia riskejä hallitaan analysoimalla riskejä strategian laatimisen yhteydessä sekä seuraamalla ja analysoimalla jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja strategian toteutumista. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyysiin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, markkina-alueiden kehityksestä ja kilpailutilanteesta. OPAn strategisista riskeistä raportoidaan säännöllisesti.

5 Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinnalla varmistetaan, että operatiivinen toiminta on järjestetty asianmukaisesti eikä riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia, kuten maineen menetystä. Operatiivisten riskien hallintaan ja sisäiseen valvontaan myönteisesti suhtautuvaa yrityskulttuuria ylläpidetään ja vahvistetaan jatkuvasti.

Operatiiviselle riskille ei ole asetettu riskinottoa rajoittavaa riskilimiittiä, mutta riskien hallinnan tavoitetaso on maltillinen. Operatiivisten riskien hallinnassa keskeisintä on riskien tunnistaminen ja arviointi sekä kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuuden ja riittävyyden arviointi. Uusien liiketoimintamallien (ml. ulkoistukset), tuotteiden ja palveluiden riskit arvioidaan keskusyhteisön riskienhallinnan hyväksymien menettelytapojen mukaisesti ennen niiden käyttöönottoa. OP Ryhmässä tarjotaan asiakkaille vain tuotteita ja käytetään liiketoimintamalleja, jotka on

hyväksyty ryhmätasolla. Liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaaviin riskeihin varaudutaan jatkuvuussuunnittelulla. Jatkuvuussuunnittelu muodostaa pohjan myös valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin varautumiselle. Jatkuvuussuunnitelmia testataan laadittujen testaussuunnitelmien mukaisesti.

Toteutuneen operatiivisen riskin mahdollinen vaikutus voidaan siirtää OPAn ulkopuolelle vakuuttamalla.

OPA noudattaa OP Ryhmän operatiivisten riskien hallinnan yhtenäistä järjestelmätuettua toimintamallia. OPA toteuttaa toimintamallin mukaisesti operatiivisten riskien kartoitukset, jotka sisältävät liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä riskiä pienentävien kehitystoimenpiteiden määrittelyn ja seurannan. Lisäksi seurataan toteutuneita riskitapahtumia, niin sanottuja läheltä piti -tilanteita ja muille finanssialan toimijoille sattuneita vahinkoja, analysoidaan niitä ja varmistetaan riittävät menettelytavat vastaavien vahinkojen estämiseksi

5.1 Seuranta ja raportointi

OPAssa operatiivisia riskejä tunnistetaan merkittävistä tuotteista, palveluista, toiminnoista, prosesseista ja järjestelmistä sekä ulkoistuksista. Tunnistettujen riskien merkittävyyttä arvioidaan niiden taloudellisen vaikutuksen ja toteutumisen todennäköisyyden perusteella. Kerättyä tietoa käytetään suunnittelun, päätöksenteon ja johtamisen tukena.

Operatiivisista riskeistä raportoidaan sekä keskusyhteisön että OPAn johdolle säännöllisesti.

6 Compliance-riskit

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-toiminnan tavoitteena on varmistaa, että OPAssa noudatetaan lakeja, viranomaisten ohjeita ja määräyksiä, markkinoiden itsesääntelyä sekä OP Ryhmän ja OPAn omia sisäisiä toimintaperiaatteita ja ohjeita. Compliance-toiminta varmistaa myös, että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia ja eettisesti hyväksyttäviä periaatteita ja toimintatapoja.

Compliance-riskin toteutuminen voi taloudellisen menetyksen lisäksi aiheuttaa myös muita sanktioita. Tällaisia sanktioita ovat esimerkiksi yhteisösakko, erilliset velvoitteiden rikkomisesta seuraavat rikemaksut sekä viranomaisen antamat varoitukset ja huomautukset. Myös compliance-riskin seurauksena voi olla maineen tai luottamuksen heikkeneminen tai menettäminen.

Vastuu sääntelyn noudattamisesta ja noudattamisen valvonnasta OPAssa on ylimmällä ja toimivalla johdolla. Jokainen OPAn palveluksessa oleva henkilö vastaa omalta osaltaan sääntelyn noudattamisesta.

Compliance-toiminnan ohjeistuksesta, neuvonnasta ja tuesta OP Ryhmässä vastaa keskusyhteisön riippumaton riskienhallinta. OPA on keskittänyt riskienhallintaan compliance-toiminnot.

6.1 Hallintakeinot

Compliance-riskin hallinta on osa sisäistä valvontaa ja luotettavaa hallintoa ja sellaisena kiinteä osa liiketoiminnan johtamista sekä yrityskulttuuria. Compliance-riskiä hallitaan seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla, kouluttamalla ja konsultoimalla organisaatiota. Lisäksi compliance-toiminta valvoo organisaation menettelytapojen säännöstenmukaisuutta.

6.2 Seuranta ja raportointi

Compliance-riiskejä tunnistetaan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti operatiivisten riskienhallinnan toimintamallin mukaisesti. Compliance-toiminnassa tehdyistä havainnoista raportoidaan säännöllisesti liiketoiminnolle, OPn keskusyhteisön johtokunnalle sekä hallituneuvoston riskienhallinta- ja tarkastusvaliokunnille.

7 Maineriski

Maineriskiä hallitaan ennakoivasti ja pitkäjänteisesti noudattamalla sääntelyä, finanssitoimialan hyviä käytäntöjä ja ryhmän hyvän liiketavan periaatteita sekä korostamalla toiminnan ja siitä viestimisen avoimuutta. Ryhmässä noudatetaan kansainvälisiä taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun periaatteita sekä kansainvälisiä sitoumuksia.

Maineriskistä raportoidaan sekä keskusyhteisön että OPAn johdolle säännöllisesti. Merkittävästä maineriskin toteutumisen uhasta raportoidaan välittömästi.

8 Luottoriskit

OP Ryhmässä luottoriskin ottamista ohjataan ryhmän riskipolitiikalla. Luottoriskipolitiikassa määritellään tavoiteriskitaso, riskinoton linjauksia, asiakasvalintaa sekä vakuuksien ja kovenanttien käyttöä koskevat periaatteet. Tällä varmistetaan luottosalkun riittävä hajauttaminen, jotta ei synny liiallisia riskikeskittymiä asiakasryhmittäin tai toimialoittain. Ryhmälle ja sen pankeille on asetettu tavoitearvot luottoluokittain uusluotonannolle ja luottokannalle, jotta luottosalkun laatu saadaan säilymään hyvänä. Luottoluokittelulla ohjataan asiakasvalintaa, suhtautumista vakuusvajeeseen ja vastuiden hinnoittelua. Luottopäätösten on poikkeuksetta tukeuduttava voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottokelpoisuusluokitukseen.

Luottoriskin hallinta OPAn ja osuuspankkien välillä on vahvistettu välittäjäpankkien ja OPAn välisessä puitesopimuksessa. Luottopäätökset tehdään luoton välittäjäpankissa.

Luotonanto tapahtuu ensisijaisesti asiakkaan riittävän ja todennetun velanhoitokyvyn perusteella. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on valvottu ja yhtenäinen rahoitusprosessi, jota ohjaavat luottoriskipolitiikat, rahoituksen päätösvaltuudet ja toimintaohjeet. Lähtökohta ja erityinen vahvuus on paikallinen ja syvälinen asiakastuntemus.

Henkilöasiakkaiden maksukyky testataan koronnousun varalta ja asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle. Korkeita rahoitusasteita vältetään.

Joukkolainojen vakuutena olevien luottojen vakuudet hyväksytään käyviksi vakuuksiksi kiinnitysluottopankkilain mukaisesti.

OPAn ja osuuspankkien solmiman puitesopimuksen mukaan osuuspankki valvoo ja reagoi ennakoitavissa oleviin ongelmiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa heikkojen ja ongelmallisten asiakkaiden toimintamallin mukaisesti. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan. Samassa yhteydessä arvioidaan myös luottotappion todennäköisyys ja arvonalennuksen tarpeellisuus. Tämä merkitsee usein myös muutoksia luottopäätöstasoiissa.

8.1 Seuranta ja raportointi

OPAssa luottoriskien kehitystä seurataan vähintään kuukausittain suhteessa asetettuihin limiitteihin ja valvontarajoihin. Muita seurannan kohteita ovat muun muassa luottoluokitteluraportit. Lisäksi seurataan suuria asiakasriskejä, luottosalkun laatua ja rakennetta kuvaavia raportteja, vakuuksien kattavuutta, rästejä ja järjestämättömiä saamisia.

Ryhmätasolla luottoriskejä rajoitetaan limiiteillä. Yksittäistä asiakasriskiä rajoittava limiitti mittaa asiakaskokonaisuuden vastuiden määrää suhteessa OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisiin omiin varoihin. Suurten asiakasriskien yhteismäärää rajoittavassa limiitissä lasketaan yhteen kaikki ne asiakasriskit, joiden määrä on vähintään viisi prosenttia OP Ryhmän omista varoista. OPAn luottoriskille on asetettu limiitit, joissa rajoitetaan järjestämättömien saamisten suhdetta luotto- ja takauskantaan sekä odotettujen tappioiden suhdetta vastuisiin.

8.2 Luottoriskin vähentäminen

Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi vastuilla tulee olla vakuutta ja vähittäispankkitoiminnassa vastuilla tulee pääsääntöisesti olla turvaavat vakuudet. Asiakkaan kassavirta on kuitenkin kaiken luoton myönnön perusta. Vakuuksien arvioinnissa käytetään riippumattoman arvioijan ja varovaisen käyvän arvon periaatetta. Vakuusarvojen kehitystä seurataan säännöllisesti. Jokaisen rahoituspäätöksen yhteydessä tarkistetaan, onko vakuuden uudelleen arvioinnille tarvetta. Samanlainen tarkistus tehdään myös silloin, kun vakuuden arvo on merkittävästi muuttunut tai asiakkaan taloudellinen tilanne on heikentynyt olennaisesti. Asuntovakuuksien käypiä arvoja seurataan neljännesvuosittain. Kerran vuodessa vakuuksien käypiä arvoja päivitetään virallisista kauppahintatilastoista johdettujen indeksien perusteella ja muina neljänneksinä kehitystä tarkastellaan ja käyvät arvot päivitetään, mikäli asetettu raja vakuuksien arvojen laskulle rikkoutuu.

8.3 Luottoluokittelu

Luottoriskin ottamista ohjataan ja riskin määrää arvioidaan OP Ryhmässä luottoriskimalleja hyödyntäen. Luottoluokittelu käsittää luottoriskiparametreihin liittyvät mallit maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD, Probability of Default), tappio-osuudelle (LGD, Loss Given Default) ja vastuun määrälle maksukyvyttömyshetkellä (EAD, Exposure at Default).

LUOTTORISKIMITTARIT SISÄISSÄ LUOKITUKSISSA	
Todennäköisyys sille, että luotolle tulee maksuhäiriöitä vuoden kuluessa	= Maksukyvyttömyyden todennäköisyys PD (%)
Arvio tappiosta, joka luotosta toteutuisi, jos sille tulisi maksuhäiriöitä	= Tappio-osuus LGD (%)
Arvio summasta, jonka asiakas olisi velkaa pankille maksukyvyttömyyden toteutuessa	= Vastuu EAD (€)

Käytännössä luottoriskimalleja hyödynnetään muun muassa

- luotonmyöntämisessä ja hinnoittelussa,
- rahoituksen päätösvaltuuksien määrittämisessä,
- luottosalkun laadullisten tavoitteiden asettamisessa ja seurannassa,
- luottoriskiraportoinnissa,
- vakavaraisuuslaskennassa sisäisten luokitusten menetelmässä (IRBA) ja
- taloudellisen pääomavaateen ja odotetun tappion laskennassa
- saamisryhmäkohtaisten arvonalennusten laskennassa.

8.3.1 Luottoluokittelu ja maksukyvyttömyyden todennäköisyys

Luottoluokittelun tarkoituksena on ryhmitellä asiakkaat riskin mukaisesti. Asiakkaan luottoluokka arvioi riskiä siitä, että asiakkaan jostakin vastuusta tulee OP Ryhmälle vuoden sisällä järjestämätön saatava tai sitä vakavampi maksuhäiriö. Tämän riskin suuruudesta kertoo OP Ryhmässä kullekin luottoluokalle arvioitu maksukyvyttömyyden todennäköisyys (PD), joka on keskimääräinen todennäköisyys vuoden aikana yli suhdannekierron. Hyvässä taloussuhdanteessa tietyn luottoluokan toteutuneet maksukyvyttömyiden asiakkaiden osuudet siis tyypillisesti alittavat kunkin luokan arvioidun maksukyvyttömyyden todennäköisyyden ja huonossa suhdanteessa ylittävät.

OP Ryhmässä on käytössä useita luokittelumalleja asiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyden arviointiin. Vakavaraisuuslaskennan mukaisiin vähittäisvastuisiin kuuluvien henkilöasiakkaiden luotot luokitellaan omilla luokittelumalleillaan hakemusvaiheessa sekä osana pankin luottokantaa. Vähittäisvastuisiin vakavaraisuuslaskennassa kuuluvien pienyritysten vastuiden luokitteluun käytetään A-luokittelua tai pienten vastuiden luokittelumallia. Yritysvastuisiin kuuluvien keskisuurten ja suurten yritysten luokitteluun käytetään R-luokittelua. Yritysvastuisiin kuuluvien pienten yritysten vastuiden luokitteluun käytetään A-luokittelua. Luottolaitosvastapuolille on oma sisäinen luottoluokittelumalli.

8.3.2 Henkilöasiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyden arviointi

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn arvioinnissa vastuut luokitellaan 16 luokkaan, luokasta (A-F) maksukyvyttömyyden todennäköisyyden perusteella. Maksukyvyttömyyden asiakkaan vastuut luokitellaan luokkaan F. Maksukyvyttömyyden arvioinnissa käytetään luottokannan luokittelumallia sekä hakemusvaiheen luokittelua. Henkilöasiakkaiden luokittelu perustuu luottihakemuksesta kerättäviin tietoihin, asiakkaan maksukäyttäytymiseen ja muihin asiointihistoriatietoihin. Näistä tiedoista laskettu pisteitys määrittää vastuun luottoluokan. Kullekin luottoluokalle on johdettu keskimääräiset maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yhden vuoden aikaperiodille.

Luoton myöntämisen yhteydessä osuuspankeissa käytetään asuntoluottojen ja vakuudellisten kulutusluottojen hakemusvaiheen luokittelumallia. Ryhmän rahoitusyhtiötuotteille ja vakuudettomille kulutusluotoille on käytössä omat hakemusvaiheen mallit. Hakemusvaiheen malleista otettiin käyttöön päivitetty versio keväällä 2014.

Hakemusvaiheen luokittelu tukee luottopäätöksentekoa, luottoriskin arviointia ja uusluotonannon hinnoittelua. Luokittelu tapahtuu OP Ryhmässä osana luottoprosessia.

Henkilöasiakkaiden luottokannan luokittelumallilla luokitellaan henkilöasiakkaiden vastuut. Luottokannan luokat päivittyvät kerran kuukaudessa. Malli on otettu käyttöön vuonna 2006 ja sen nykyinen versio on vuodelta 2013. Luottokannan luokittelumallia käytetään luottoriskin arvioinnissa ja pääomavaateen laskennassa.

OP Ryhmällä on käytössä omat luokittelumallit yritysasiakkaille ja luottolaitoksille.

8.3.5 Tappio-osuus ja vastuun määrä

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden arviointimallien lisäksi luottoriskin mittaamisessa käytetään tappio-osuuden ja vastuun määrän ennustemalleja. OP Ryhmän luottoriskimalleissa tappio-osuus (LGD) on arvio taloudellisesta tappiosta (osuutena asiakkaan vastuiden määrästä maksukyvyttömyyshetkellä), joka pankille aiheutuisi, jos asiakkaasta tulisi vuoden sisällä maksukyvytön. Vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD) tarkoittaa arviota pankin saatavasta asiakkaalta maksukyvyttömyyden alkaessa. Taseen ulkopuolisten vastuiden määrän arviointiin liittyy luottovasta-arvokerroin (CF), joka kuvaa, kuinka paljon ennustehetken taseen ulkopuolisesta vastuusta arvioidaan olevan nostettu maksukyvyttömyyshetkellä.

8.3.6 Luottoriskimallien käyttö vakavaraisuuslaskennassa

Luottoriskin vakavaraisuusvaateen laskennassa käytetään yritys- ja luottolaitosvastuissa sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmää. Tässä menetelmässä kunkin asiakkaan luottoriskin vakavaraisuusvaateeseen vaikuttaa OP Ryhmän omilla luottoriskimalleilla tuotettu arvio maksukyvyttömyyden todennäköisyydestä (PD). Viranomaisien antamia ns. standardiestimaatteja käytetään tappio-osuudesta (LGD) ja vastuun määrästä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD). Vähittäisvastuiden vakavaraisuusvaateen laskennassa käytettävässä sisäisten luottoluokitusten menetelmässä riskipainon laskennassa käytetään OP Ryhmän sisäisiin malleihin perustuvia PD-, LGD- ja EAD-arvoja. Valtio- ja keskuspankkivastuille sekä pieneen osaan muita vastuuryhmiä käytetään standardimenetelmää. Oman pääoman ehtoisiin sijoituksille käytetään pääsääntöisesti yksinkertaista menetelmää. OP Ryhmän strategisille sijoituksille käytetään PD/LGD-menetelmää, jossa PD-arvot perustuvat sisäisiin malleihin ja LGD-arvot standardiestimaatteihin.

8.3.7 Luottoriskimalleihin liittyvä päätöksenteko ja arviointi

Luottoriskimallien käyttöönotosta ja merkittävistä muutoksista päättää OP Ryhmän riskienhallintatoimikunta. Päätökset perustuvat keskusyhteisön johtokunnan hyväksymiin luottoluokittelun ja luottoriskimallien validoinnin yleisiin periaatteisiin. Mallien kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa keskusyhteisön riskienhallinta, joka on riippumaton liiketoiminnasta.

Luottoluokittelun ja luottoriskimallien toimivuutta seurataan ja valvotaan säännöllisesti. Keskusyhteisön riskienhallinta kerää jatkuvaa palautetta liiketoiminnalta luottoluokittelun toimivuudesta ja luottoriskimalleista. Automaattisesti luottoluokan muodostavia malleja monitoroidaan kuukausittain. Monitoroinnin tarkoituksena on seurata luottokannassa ja luotonmyönnössä tapahtuvia muutoksia, jotka voisivat olla merkkejä esimerkiksi tietoteknisen toteutuksen virheistä.

Lisäksi mallien laatua varmistetaan vähintään kerran vuodessa OP Ryhmän riskienhallintatoimikunnan hyväksymien validointiohjeiden mukaisesti. Validointiohjeistus sisältää vaatimuksia myös kunkin mallin käyttöönoton yhteydessä tehtävälle laadunvarmistukselle. Validoinnissa testataan tilastollisilla testeillä mm. mallin erottelukykyä ja riskiestimaattien (PD, LGD ja EAD) oikeellisuutta. Lisäksi validointiin sisältyy laadullista arviointia, kuten käyttäjäpalautteen analysointia ja vertaisryhmäanalyysiä. Validoinnin tulokset ja mahdolliset toimenpidesuositukset raportoidaan riskienhallintatoimikunnalle, joka päättää validoinnin perusteella tehtävistä kehitystoimenpiteistä.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus varmistaa tarkastuksillaan validoinnin riippumattomuutta. Lisäksi se tarkastaa luottoriskimalleja ja niiden käyttöä keskusyhteisön yhtiöissä ja osuuspankeissa osana normaalia tarkastustoimintaansa.

9 Likviditeettiriski

Likviditeettiriski muodostuu maksuvalmiusriskistä ja rakenteellisesta rahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski tarkoittaa tilannetta, jossa OPA ei suoriudu maksuvelvoitteistaan ilman vaikeuksia. Rakenteellinen rahoitusriski tarkoittaa jälleenrahoitusriskiä, joka muodostuu antolainauksen ja pitkän varainhankinnan maturiteettierosta.

Likviditeettiriskin hallinta perustuu ryhmän riskipolitiikan linjauksiin sekä hyväksytyihin riskilimiitteihin. Keskusyhteisön johtokunta hyväksyy likviditeettireservin laadulliset tavoitteet, varainhankintasuunnitelman ja maksuvalmiuden hoidon jatkuvuus- ja varautumissuunnitelman uhkaskenaarioiden varalle. Jatkuvuus- ja varautumissuunnitelma sisältää valmiustasopohjaisen maksuvalmiustilanteen ohjausmallin, rahoituslähteet sekä likviditeetin hallinnan operatiivisen jatkuvuussuunnitelman.

OP Ryhmän maksuvalmiutta hallitaan ennakoivalla rahoitusrakenteen suunnittelulla, ryhmän riskilimiiteillä ja niistä OPAlle johdetuilla limiiteillä sekä tavoitetasoilla. Maksuvalmiutta hallitaan myös maksuvalmiustilanteen seurannalla ja oikein mitoitettulla likviditeettireservillä, päivittäisen maksuvalmiuden suunnittelulla ja hoidolla sekä tehokkaalla ryhmän likviditeettitilanteen ohjauksella. Maksuvalmiuden hallintaa säätelevät Euroopan keskuspankin vähimmäisvaranto- ja maksuvalmiusluottojärjestelmiä koskevat määräykset.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiuttaan varainhankinnan pitkäjänteisellä suunnittelulla, likviditeettireservillä ja varautumissuunnitelman mukaisilla rahoituslähteillä vuodeksi tilanteessa, jossa raha- ja pääomamarkkinat sulkeutuisivat ja talletushankinnan määrä vähenisi maltillisesti. Likviditeettireservi on mitoitettu siten, että se riittää maksuvalmiuskriisitilanteessa varautumissuunnitelman käyttöönoton vaatimaksi ajaksi. Reservin saamistodistuksia myymällä tai käyttämällä niitä vakuutena voidaan hankkia likviditeettiä ryhmän käyttöön. Likviditeettireservi muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin sekä keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista.

Finanssiryhmän keskuspankkina Pohjola Pankki Oyj turvaa niin koko ryhmän kuin OPAnkin maksuvalmiuden. Ryhmän päivittäinen maksuvalmiuden hallinta on pankkitoimintaa harjoittavien yhtiöiden maksuvalmiuden hallintaa. Koko OP Ryhmän pankkitoiminnan likviditeettireservi hallitaan keskitetysti ryhmän keskuspankissa.

Ryhmän varainhankinnan suunnittelu perustuu ennakoivaan rahoitusrakenteen suunnitteluun ja taseen rahoitusrakenteelle asetettuun riskilimiittiin. Ryhmän varainhankinnan tärkeimmät lähteet ovat yleisötalletukset ja tukkuvarainhankinta. Tukkuvarainhankinta suunnitellaan talletusvarainhankinnan ja antolainauskasvun pohjalta. Varainhankinnan saatavuuden varmistamiseksi hyödynnetään monipuolisesti eri rahoitusinstrumentteja ja hajautetaan varainhankinnan lähteet sekä maturiteettien, maantieteellisen sijainnin, markkinoiden että sijoittajien mukaan. Jäsenpankit sijoittavat pankkikohtaiset talletusyli jäämät pääosin keskusyhteisökonsernin tileille tai sen liikkeeseen laskemiin instrumentteihin, jotta ryhmän tukkuvarainhankinnan määrää ei tarpeettomasti kasvateta. Pohjola hoitaa keskitetysti ryhmän senior-ehtoisen ja oman pääoman ehtoisen tukkuvarainhankinnan, ja OP-Asuntoluottopankki Oyj hoitaa asuntovakuudellisen tukkuvarainhankinnan.

OP Osuuskunnan johtokunta vastaa OP Ryhmän likviditeettiriskin hallinnasta ja ohjaa maksuvalmiuden hallintaa valmiustasopohjaisen ohjausmallin mukaisesti. Markkinahäiriötilanteissa toimitaan likviditeetin hallinnan jatkuvuus- ja varautumissuunnitelman mukaisesti. OPA ohjaa likviditeetin hallintaansa keskusyhteisön asettamien limiittien, ja ohjeiden sekä joukkovelkakirja- ja luottoehtojen määrittämässä puitteissa.

9.1 Seuranta ja raportointi

Kuukausittainen likviditeettiriskin seuranta ja raportointi perustuu riskilimiitteihin ja tavoitearvoihin. Raportointimenettelyissä on valmiudet päivittäisten kassavirtojen seurannasta (maksuvalmius) pitkän aikavälin rahoitusrakenteen seurantaan ja ennakointiin (jälleenrahoitusriski).

Kullekin maksuvalmiuden valmiustasolle on määritelty ohjaus- ja seurantamenettelyt, jotka tiukentuvat valmiustason noustessa. Keskusyhteisön johtokunnalle likviditeettiriskeistä raportoidaan säännöllisesti, ja maksuvalmiustilanteen valmiustason noston myötä siirrytään tarvittaessa viikoittaiseen tai päivittäiseen tilanneraportointiin. OPA raportoi likviditeettiriskistä hallitukselle säännöllisesti vähintään asetettujen limiittien tasolla.

Rakenteelliseen rahoitusriskiin ja maksuvalmiusriskiin liittyvien uhkien ja tulevaisuuden skenaarioiden vaikutusta ryhmän maksuvalmiuteen, tulokseen ja vakavaraisuuteen stressitestataan säännöllisesti osana ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallintaprosessia.

OP Ryhmän likviditeettiriskin riskilimitit on asetettu rakenteellista rahoitusriskiä ohjaaville aikalukittaisille nettokassavirroille ja maksuvalmiusriskin mittarille. Rakenteellisen rahoitusriskin mittari kertoo, kuinka paljon ryhmän taseen nettokassavirroista saa enintään erääntyä eri aikaperiodeilla. Sopimukset, joilla on eräpäivä, sisällytetään rakenteellisen rahoitusriskin tarkasteluun eräpäivän tai sitä aikaisemman lyhennyspäivän mukaisesti. Eräpäivättömien tilien aikalukat ja luottojen ennaikaiset takaisinmaksut on mallinnettu.

Maksuvalmiusriskin mittarit kertovat, kuinka pitkäksi aikaa ensisijainen likviditeettireservi riittää kattamaan ryhmästä päivittäin ulos maksettavat tiedossa olevat ja ennakoituiden nettokassavirrat sekä odottamattoman likviditeettistressiskenaarion.

10 Markkinariskit

Markkinariskit muodostuvat hintojen, volatiliteetin ja markkinalikviditeetin muutoksista rahoitusmarkkinoilla.

Merkittävin markkinariski on korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen eli rahoitustaseeseen korkotuloriski. Markkinariskiä muodostuu myös sijoitustoiminnasta. OPA pyrkii jatkuvalla rahoitus- ja maksuvalmiussuunnittelulla siihen, ettei sille syntyisi merkittäviä rahoitusyliäämiä sijoitettavaksi. Sijoituksia valtion ja muiden pankkien saamistodistuksiin voidaan käyttää myös kiinnitysluottopankkilain tarkoituksena täytevakuuksina.

Sijoituspäätöstä tehdessä arvioidaan sijoituksen vaikutus korko- ja rahoitusriskiin.

Markkinariskien hallinnan tehtävänä on tunnistaa ja arvioida liiketoimintaan sisältyvät markkinariskit, rajoittaa ne hyväksyttävälle tasolle sekä raportoida niistä säännöllisesti ja tehokkaasti. Näin varmistetaan, että markkinahintojen tai muiden ulkoisten markkinatekijöiden muutokset eivät johda pitkän aikavälin kannattavuuden tai vakavaraisuuden liialliseen heikkenemiseen OPAssa.

Markkinariskien ottamista ohjaavia ja rajoittavia ohjeita ovat OP Ryhmän riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet ja niitä täydentävä ryhmän riskipolitiikka, keskusyhteisön riskienhallintaohjeistus sekä limitit ja valvontarajat.

10.1 Korkoriski

OP Ryhmän korkoriskin merkittävimpiä lähteitä ovat vähittäispankkitoiminnan rahoitustase ja vakuutustoiminta. Pankkitoiminnan korkoriski koostuu rahoitustaseeseen korkoriskistä ja Pohjola Pankki Oyj:n kaupankäyntisalkun korkoriskistä. Kaupankäyntivarastoon kuulumattomien erien korkoriski on luonteeltaan rakenteellista rahoitustoiminnan korkotuottoon kohdistuvaa korkoriskiä.

OPAn korkoriski liittyy luotonannon ja varainhankinnan korkoperusteiden eroavaisuuksiin. Korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti johdannaisilla ja luotonannon tuote- ja ehtoalikoiman sekä varainhankinnan korkosidonnaisuuksien ja korontarkistusajankohtien säätelyllä. OPA solmii johdannaisopimuksia vain suojaamistarkoituksessa ja niiden vastapuolena on aina Pohjola Pankki Oyj.

10.2 Seuranta ja raportointi

OPAn markkinariskiraportoinnin laajuus ja tiheys vaihtelevat reaaliaikaisesta tarkastelusta kuukausittaiseen tilanneseurantaan. Säännöllinen raportointi on kuukausittaista, mutta seuranta on tarvittaessa päivittäistä. Keskusyhteisön riskienhallinta tuottaa markkinariskiraportit OPAlle ja raportoi koko OP Ryhmän taserakenteen ja markkinariskien kehityksestä keskusyhteisön johdolle säännöllisesti.

OPAn markkinariskejä arvioidaan herkkyyksianalysien ja stressitestien avulla. Johdannaisten riskiä seurataan osana positioiden riskejä samoilla mittareilla kuin tasepositioissakin.

TULOSTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 3. Korkotuotot ja -kulut, tuhatta €	2014	2013
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	93	16
Saamisista asiakkailta	138 427	101 660
Myytavissä olevista saamistodistuksista	-	-
Johdannaissopimuksista		
Suojauslaskennasta	-20 985	-20 671
Muut korkotuotot	15	42
Yhteensä	117 550	81 047

Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	11 641	5 972
Johdannaissopimuksista		
Kaupankäyntitarkoitus	-	-
Suojauslaskennasta	-190 992	7 805
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	241 887	36 063
Korkokulut vel., joilla on huonompi etuoikeus	-	-
Muut korkokulut	2	16
Yhteensä	62 539	49 855

Korkokate	55 011	31 192
------------------	---------------	---------------

Suojauslaskennan nettotulos

Suojauslaskennan suojausinstrumenttien nettotulos on -63 729 (112 772) ja suojauskohteiden nettotulos on 63 729 (-112 772).

LIITE 4. Palkkiotuotot ja -kulut, netto, tuhatta €	2014	2013
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	7 696	6 654
Yhteensä	7 696	6 654
Palkkiokulut		
Arvopapereista	31	17
Muut	40 058	22 707
Yhteensä	40 090	22 724
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-32 394	-16 070

Muut palkkiokulut muodostuvat pääasiassa palkkioista asiamiehinä toimiville välittäjäpankeille.

LIITE 5. Kaupankäynnin nettotuotot, tuhatta €	2014	2013
Kaupankäynnin rahoitusvaroista ja -veloista		
Arvostusvoitot ja -tappiot		
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-1	0
Kaupankäynnin nettotuotot yhteensä	-1	0

LIITE 6. Sijoitustoiminnan nettotuotot, tuhatta €	2014	2013
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		
Tuotot osakkeista ja osuuksista	1	1
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	1	1

LIITE 7. Liiketoiminnan muut tuotot, tuhatta €	2014	2013
Muut liiketoiminnan tuotot	1	0
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	1	0

LIITE 8. Henkilöstökulut, tuhatta €	2014	2013
Palkat ja palkkiot	316	364
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	51	54
Etuuspohjaiset järjestelyt	13	20
Yhteensä	65	75
Muut henkilösivukulut	5	10
Henkilöstökulut yhteensä	385	449

LIITE 9. Muut hallintokulut, tuhatta €	2014	2013
Toimistokulut	159	169
IT-kulut	2 049	1 182
Yhteyskulut	37	23
Markkinointikulut	4	2
Muut hallinnon kulut	51	194
Muut hallintokulut yhteensä	2 300	1 570

LIITE 10. Liiketoiminnan muut kulut, tuhatta €	2014	2013
Vuokrakulut	62	53
Poistot		
Koneista ja kalustosta	-	-
Aineettomista hyödykkeistä	122	209
Yhteensä	122	209
Muut	1 322	1 041
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	1 506	1 302

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastuksesta	13	7
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	-	-
Veroneuvonta	-	-
Muut palvelut	68	-
Yhteensä	82	7

LIITE 11. Tuloverot, tuhatta €	2014	2013
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	3 681	2 887
Edellisten tilikausien verot	3	0
Laskennalliset verot	-26	0
Tuloslaskelman verot	3 657	2 887

Yhteisön tuloveroprosentti	20,0 %	24,5 %
----------------------------	--------	--------

Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

Tulos ennen veroja	18 277	11 821
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	3 655	2 896
Edellisten tilikausien verot	3	0
Verokannan muutos	-	-6
Muut	-1	-4
Tuloslaskelman verot	3 657	2 887

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 12. Saamiset luottolaitoksilta, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	109 046	110 550
Muut		
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	10 000	-
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	119 046	110 550

LIITE 13. Johdannaissopimukset, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Suojaavat johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	261 346	198 086
Johdannaissopimukset yhteensä	261 346	198 086

LIITE 14. Saamiset asiakkailta, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille	819 835	861 459
Ostetut luotot ja muut saamiset	8 509 766	7 068 566
Saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset	-480	-361
Saamiskohtaiset arvonalentumiset	-43	-33
Saamiset asiakkailta yhteensä	9 329 077	7 929 630

LIITE 15. Sijoitusomaisuus, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Osakkeet ja osuudet, ei noteeratut	40	17
Sijoitusomaisuus yhteensä	40	17

Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoon.

Myytävissä olevien arvopaperi-erien muutokset

Myytävissä olevissa arvopapereissa tapahtunut muutos on muodostunut sijoituksesta OP Osuuskunnan varsinaiseen pääomaan.

LIITE 16. Aineettomat hyödykkeet, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Ohjelmistot, lisenssit ja käyttöoikeudet	2 610	1 668
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 610	1 668

Aineettomien hyödykkeiden muutokset

	31.12.2014		Yhteensä
	Ohjelmistot	Ohjelmistot/ rahoitusleasing	
Hankintameno 1.1.	1 778	1 454	3 231
Lisäykset	1 064		1 064
Vähennykset			
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.	2 842	1 454	4 295
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	179	1 384	1 563
Tilikauden poistot	52	70	122
Vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.			
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	232	1 454	1 686
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 610		2 610
josta keskeneräiset hankinnat	143		143

	31.12.2013		Yhteensä
	Ohjelmistot	Ohjelmistot/ rahoitusleasing	
Hankintameno 1.1.	1 002	1 454	2 455
Lisäykset	776		776
Vähennykset			
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.	1 778	1 454	3 231
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	179	1 175	1 354
Tilikauden poistot		209	209
Vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.			
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	179	1 384	1 563
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 598	70	1 668
josta keskeneräiset hankinnat	1 598		1 598

Poistot, arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset on kirjattu tuloslaskelman erään 'liiketoiminnan muut kulut'. Yhtiöllä ei ole ollut arvonalentumisia.

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-sopimuksella vuokratut ohjelmistot. Vuokraudeksi on sovittu neljä vuotta.

LIITE 17. Muut varat, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Eläkevarat	68	-
Siirtosaamiset		
Korot	89 840	76 249
Muut	139	113
Yhteensä	90 047	76 362

LIITE 18. Verosaamiset	31.12.2014	31.12.2013
Tuloverosaamiset	321	601
Laskennalliset verosaamiset	59	30
Verosaamiset yhteensä	380	630
Verosaamisten ja -velkojen erittely		
Laskennalliset verosaamiset		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	37	17
Muista eristä	96	72
Netotettu laskennallisista verovelosta	-74	-60
Yhteensä	59	30
Laskennalliset verovelat		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	14	-
Muista eristä	60	60
Netotettu laskennallisista verosaamisista	-74	-60
Yhteensä	0	0
Laskennallisten verojen muutokset		
Laskennalliset verosaamiset/-velat 1.1.	30	35
Kirjattu tuloslaskelmaan		
Eläkevastuut	3	-5
Verokannan muutos	-	5
Muut	24	0
Kirjattu taseeseen		
Muut	-	-
Kirjattu omaan pääomaan	-	-
Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan		
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/ tappiot	3	9
Verokannan muutos	-	-15
Muut	-	1
Laskennalliset verosaamiset/ -velat yhteensä 31.12.	59	30
Tuloverosaamiset/-velat	321	601
Verosaamiset ja -velat yhteensä	380	630

LIITE 19. Velat luottolaitoksille, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Muut velat	1 505 000	1 885 000
Velat luottolaitoksille yhteensä	1 505 000	1 885 000

LIITE 20. Johdannaissopimukset, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Suojaavat johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	8 298	8 767
Johdannaissopimukset yhteensä	8 298	8 767

LIITE 21. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, tuhatta €	Keskikorko	31.12.2014	Keskikorko%	31.12.2013
Joukkovelkakirjalainat	1,97	7 810 673	2,65	5 991 695
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä		7 810 673		5 991 695

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n liikkeeseen laskemat pitkäaikaiset lainat

Laina	Kirjanpitoarvo	Korkosidonnaisuus	Nimelliskorko-%	Eräpäivä
OP Mortgage Bank Covered Bond 2010	999 169	Kiinteä	2,375	15.6.2015
OP Mortgage Bank Covered Bond 2011	998 603	Kiinteä	3,250	1.4.2016
OP Mortgage Bank Covered Bond 2011	995 372	Kiinteä	3,500	11.7.2018
OP Mortgage Bank Covered Bond 2012	1 246 694	Kiinteä	1,625	23.5.2017
OP Mortgage Bank Private Placement 2012	99 967	Vaihtuva	3 kk eb	24.8.2017
OP Mortgage Bank rekisteröity Covered Bond (NSV)	114 704	Kiinteä	2,157	12.11.2024
OP Mortgage Bank Private Placement 2012	100 000	Vaihtuva	3 kk eb	18.12.2018
OP Mortgage Bank Covered Bond 2014	994 760	Kiinteä	1,500	17.3.2021
OP Mortgage Bank Covered Bond 2014	994 513	Kiinteä	0,750	11.6.2019
OP Mortgage Bank Covered Bond 2014	995 673	Kiinteä	1,000	28.11.2024
OP Mortgage Bank Covered Bond 2014	10 000	Kiinteä	0,097	27.11.2016
	7 549 455			
Arvostus	261 219			
Yhteensä	7 810 673			

LIITE 22. Varaukset ja muut velat, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	87	18
Eläkevelat	184	86
Siirtovelat		
Korkovelat	117 229	97 147
Muut	4 617	2 377
Varaukset ja muut velat yhteensä	122 116	99 628

Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n eläkejärjestelyt on hoidettu OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä. Lisäeläkkeisiin liittyvät järjestelyt eläkesäätiössä ja samoin kuin eläkekassassa hoidettu TyEL:n rahastoitu vanhuuseläke ja työkyvyttömyyseläke on käsitelty etuus pohjaisina järjestelyinä. TyEL:n jakojärjestelmään suoritettavat maksut on käsitelty maksu pohjaisina. Yhtiön vastuulla olevien eläkevastuiden määrä ei ole olennainen.

OP-Eläkekassa

OP-Eläkekassa hoitaa sen osakkaina olevan OP-Asuntoluottopankki Oyj:n henkilöstön lakisääteisen eläketurvan vakuuttamisen.

Lakisääteinen TyEL:n mukainen eläkejärjestelmä tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Työeläkejärjestelmän etuudet ovat vanhuuseläke, osa-aika eläke, työkyvyttömyyseläke, perhe-eläke ja kuntoutusetuudet. TyEL:n mukaisen vanhuuseläkkeen eläkeikä on 63–68 vuotta.

TyEL:n mukainen eläkejärjestelmä on osittain rahastoiva ja osittain jakojärjestelmään perustuva järjestely. Rahastointi tapahtuu henkilötasolla kunkin työsuhteen vakuuttaneessa eläkelaitoksessa. Eläkekassan vuosittain maksamista eläkkeistä rahastoitua osaa on keskimäärin neljännes.

Eläkekassan toiminnan tavoitteena on hoitaa lakisääteisen eläketurvan vakuuttaminen siten, että vuodesta toiseen vakuutusmaksutaso säilyy tasaisena ja alittaa työeläkejärjestelmän keskimääräisen maksutason. Toiminnan merkittävin riski liittyy siihen, että toteutunut sijoitusomaisuuden tuotto jäisi alle eläkejärjestelmän keskimääräisen toteutuneen sijoitustoiminnan tuoton. Riski toteutuessa useampana vuotena peräkkäin johtaisi vakuutusmaksutason korottamiseen.

OP-Eläkekassan keskeisimmät vakuutusmatemaattiset riskit liittyvät korko- ja markkinariskiin, eläkkeiden tuleviin korotuksiin sekä eliniän systemaattiseen pitenemiseen. Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään.

Eläkekassan on vakuutuskassalain mukaan sijoitettava varansa turvaavasti ja tuloa tuottavasti sekä kassan maksuvalmiutta silmällä pitäen. Eläkekassan on katettava eläkesitoumuksista aiheutuva vakuutusvelka. Vakuutusvelkaa katettaessa on otettava huomioon, millaista vakuutustoimintaa vakuutuskassa harjoittaa, ja tämän mukaisesti huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Vakuutuskassalaissa on tarkemmin määritetty varat ja sitoumukset, joilla vakuutusvelka tulee kattaa. Eläkekassalle säädetään laissa erikseen vakavaraisuusraja, joka eläkekassan tulee kattaa vakavaraisuuspääomalla.

Sijoitustoiminnasta vastaa eläkekassan hallitus, joka hyväksyy eläkelaitokselle sen varojen sijoittamista koskevan sijoitussuunnitelman. Eläkelaitoksen vastuaallinen aktuaari laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiossa otetaan huomioon vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle turvaavuuden, tuottavuuden ja likviditeetin osalta sekä eläkekassan riskinkantokyky.

OP-Eläkesäätiö

OP-Eläkesäätiö hoitaa OP-Asuntoluottopankki Oyj:n henkilöstölleen järjestämää lisäeläketurvaa. Eläkesäätiön tarkoituksena on myöntää eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluville työntekijöille vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä ja sairausavustusta sekä perhe-eläkettä heidän edunsaajilleen ja hautausavustusta. Lisäksi eläkesäätiö voi myöntää toimintapiiriin kuuluville kuntoutukseen liittyviä etuuksia. Lisäeläketurvan järjestäminen on vapaaehtoista, joten kaikki eläkekassaan kuluvat työnantajat eivät automaattisesti kuulu eläkesäätiöön. Eläkesäätiön tarjoama lisäeläketurva on kokonaan rahastoitu.

Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluu jokainen 20 vuotta täyttänyt henkilö, joka on yhtäjaksoisesti ollut kaksi vuotta TyEL:n mukaisessa työsuhteessa eläkesäätiöön kuuluvaan työnantajaan ja jonka työsuhde on alkanut ennen 1.7.1991. Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika alkaa siitä ajankohdasta, jona hän työnantajan palveluksessa ollessaan täytti 23 vuotta. Eläkkeen perusteena olevalla palkalla tarkoitetaan samaan työsuhteeseen perustuvaa 31.12.2006 saakka voimassa olleen TEL:n mukaista eläkepalkkaa. Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden eläkeikä vaihtelee 60-65 vuoden välillä riippuen siitä, mihin henkilöryhmään työntekijä eläkesäätiön sääntöjen mukaan kuuluu.

Toiminnan merkittävin riski liittyy siihen, että toteutunut sijoitusomaisuuden tuotto jäisi alle vähimmäistuottotavoitteen. Riski toteutuessa useampana vuotena peräkkäin johtaisi kannatusmaksujen perintään.

OP-Eläkesäätiön keskeisimmät vakuutusmatemaattiset riskit liittyvät korko- ja markkinariskiin, eliniän systemaattiseen pitenemiseen sekä inflaatoriskiin. Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään.

Sijoitustoiminnasta vastaa eläkesäätiön hallitus, joka hyväksyy eläkelaitokselle sen varojen sijoittamista koskevan sijoitussuunnitelman. Eläkelaitoksen vastuaallinen aktuaari laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiossa otetaan huomioon vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle turvaavuuden, tuottavuuden ja likviditeetin osalta sekä eläkekassan riskinkantokyky.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot, tuhatta €	Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet		Eläkevarojen käyvät arvot		Nettovelat (-varat)	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Avaava tase 1.1.	322	497	-236	-470	86	27
Tuloslaskelmaan kirjatut etuuspohjaiset eläkekulut						
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	20	21	-	-	20	21
Korkokulu (-tuotto)	11	17	-8	-17	3	1
Järjestelyn supistamisen tai velvoitteen täyttämisen vaikutus	-	-	-	-	-	-
Hallintokulut	-	-	0	0	0	0
Yhteensä	31	38	-8	-16	23	22
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut uudelleen määrittämisestä aiheutuvat tappiot (-voitot)						
Taloudellisten odotusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset tappiot (voitot)	165	10	-	-	165	10
Väestötilastollisten odotusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset tappiot (voitot)	-	-	-	-	-	-
TyEL:n korkoeron tuotto ja vanhuuseläkkeiden vastuun kasvu (netto)	1	1	-1	-1	-	-
Kokemusperäiset tarkistukset	124	-224	-	-	124	-224
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta etuuspohjaisen nettovelan (-varan) nettokorkoon sisältyvää määrää (-)	-	-	-272	258	-272	258
Yhteensä	290	-213	-273	257	17	44
Muut						
Työnantajan suorittamat maksut	-	-	-10	-6	-10	-6
Maksetut etuudet	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	-10	-6	-10	-6
Päätävä tase 31.12.	643	322	-527	-236	115	86
Taseeseen kirjatut velat ja varat, tuhatta €					31.12.2014	31.12.2013
Nettovelat /-varat (Eläkesäätiö)					-68	12
Nettovelat /-varat (Eläkekassa)					184	73
Nettovelat (-varat) yhteensä					115	86

Eläkekassan ja -säätiön varojen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

31.12.2014, tuhatta €	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	13	7	12	31
Joukkovelkakirjalainat	51	85	3	139
Kiinteistöt	-	-	43	43
Sijoitusrahastot	179	-	96	275
Strukturoidut sijoitukset	-	-	3	3
Johdannaiset	0	-	-	0
Muut varat	34	2	-	36
Yhteensä	277	93	157	527

Eläkekassan ja -säätiön varojen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

31.12.2013, tuhatta €	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	14	0	8	22
Joukkovelkakirjalainat	26	37	1	64
Kiinteistöt	-	-	23	23
Sijoitusrahastot	69	5	41	115
Strukturoidut sijoitukset	-	-	2	2
Johdannaiset	0	0	-	0
Muut varat	9	1	-	10
Yhteensä	117	43	76	236

* Hierarkiatasoon 1 ryhmitelyjen erien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen erien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineiden osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksyttävillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti määritettävissä.

*** Hierarkiatasoon 3 luokitellut erät arvostetaan hinnoittelumallilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta.

Merkittävimpien varallisuuserien osuus järjestelyyn kuuluvien varojen koko käyvästä

arvosta, %	31.12.2014	31.12.2013
Osakkeet ja osuudet	6	10
Finanssiala	-	5
Metsä	3	3
Kiinteistö	1	1
Muut	2	1
Joukkovelkakirjalainat	26	27
Valtionlainat	1	6
Muut	25	21
Kiinteistöt	8	10
Sijoitusrahastot	52	48
Osakerahastot	33	27
Korkorahastot	8	11
Kiinteistörahastot	5	6
Hedgerahastot	6	5
Johdannaiset	-	-
Korkojohdannaiset	-	-
Valuuttajohdannaiset	-	-
Muut	-	-
Strukturoidut sijoitukset	1	1
Muut	7	4
Yhteensä	100	100

Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy, tuhatta €

	31.12.2014	31.12.2013
Pohjola Pankki Oyj:n osakkeita	-	12
OP Ryhmään kuuluvien yritysten liikkeeseen laskemia arvopapereita	2	0
Muita saamia OP Ryhmään kuuluvilta yrityksiltä	21	7
OP Ryhmän käytössä olevat kiinteistöt	3	2
Yhteensä	26	21

Vuonna 2015 suoritettavien maksujen määrä etuus pohjaiseen eläkejärjestelyyn arvioidaan olevan 7 tuhatta euroa.

Etuuspohjaisen eläkevelvoitteen duraatio 31.12.2014 oli eläkekassassa 32,9 vuotta ja eläkesäätiössä 12,9 vuotta.

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.2014	Eläkekassa	Eläkesäätiö
Diskonttauskorko, %	2,0	1,9
Tuleva palkankorotusolettama, %	2,5	2,5
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	2,1	2,0
Vaihtuvuus, %	3,0	0,5
Inflaatio, %	2,0	2,0
Eliniän odote 65 vuotiaille henkilöille		
Miehet	19,0	19,0
Naiset	24,7	24,7
Eliniän odote 45 vuotiaille henkilöille 20 vuoden kuluttua		
Miehet	20,6	20,6
Naiset	26,4	26,4

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.2013	Eläkekassa	Eläkesäätiö
Diskonttauskorko, %	3,4	3,3
Tuleva palkankorotusolettama, %	3,0	3,0
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	2,1	2,0
Vaihtuvuus, %	3,0	0,5
Inflaatio, %	2,0	2,0
Eliniän odote 65 vuotiaille henkilöille		
Miehet	19,0	19,0
Naiset	24,7	24,7
Eliniän odote 45 vuotiaille henkilöille 20 vuoden kuluttua		
Miehet	20,6	20,6
Naiset	26,4	26,4

Herkkyysanalyysi keskeisistä vakuutusmatemaattisista oletuksista	Etuusperustaisen eläkevastuun muutos			
	Eläkekassa		Eläkesäätiö	
31.12.2014	Tuhatta €	%	Tuhatta €	%
Diskonttauskorko				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	-58	-13,7	-13	-5,7
0,5 prosenttiyksikön lasku	69	16,5	14	6,5
Eläkkeiden korotukset				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	64	15,1	10	4,5
0,5 prosenttiyksikön lasku	-55	-13,1	-9	-4,3
Kuolevuus				
Eliniän odotuksen 1 vuoden kasvu	15	3,4	2	1,1
Eliniän odotuksen 1 vuoden lasku	-14	-3,3	-2	-1,0

Herkkyysanalyysi keskeisistä vakuutusmatemaattisista oletuksista	Etuusperustaisen eläkevastuun muutos			
	Eläkekassa		Eläkesäätiö	
31.12.2013	Tuhatta €	%	Tuhatta €	%
Diskonttauskorko				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	-33	-12,5	-7	-12,7
0,5 prosenttiyksikön lasku	40	14,9	8	14,8
Eläkkeiden korotukset				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	36	13,7	5	8,6
0,5 prosenttiyksikön lasku	-32	-12,0	-4	-7,9
Kuolevuus				
Eliniän odotuksen 1 vuoden kasvu	8	2,8	1	2,4
Eliniän odotuksen 1 vuoden lasku	-7	-2,7	-1	-2,4

LIITE 23. Verovelat, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Tuloverovelat	-	-
Laskennalliset verovelat	-	-
Verovelat yhteensä	-	-

LIITE 24. Oma pääoma, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Osakepääoma	60 000	60 000
Vapaat rahastot	245 000	235 000
Kertyneet voittovarot		
Edellisten kausien voitto	36 840	27 919
Tilikauden tulos	14 619	8 934
Oma pääoma yhteensä	356 459	331 853
Jakokelpoiset varat	296 459	271 853
Voitonjakokelpoiset varat	51 459	36 853

Sijoitetun vapaan pääoman rahasto on muodostunut OP Osuuskunnan pääomasijoituksesta 245.000.000 euroa.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

	Yhteensä
Osakepääoma, tuhatta euroa	60 000
Osakkeita, kpl	76 592
Osuus osakepääomasta, %	100

OP Osuuskunnan omistus OP-Asuntoluottopankki Oyj:stä on 100%.

Yhtiön vähimmäispääoma on kahdeksanmiljoonaa viisisataatuhatta (8.500.000) euroa ja enimmäispääoma sataviisikymmentämiljoonaa (150.000.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeita on vähintään 34.000 kappaletta ja enintään 136.000 kappaletta. Osakkeiden hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan yhtiön suostumus. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

LIITE 25. Taseen luokittelu, tuhatta €

Varat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytavissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	119 046	-	-	119 046	119 046
Johdannaissopimukset	-	261 346	-	261 346	261 346
Saamiset asiakkailta	9 329 077	-	-	9 329 077	9 329 077
Osakkeet ja osuudet	-	-	40	40	40
Muut saamiset	90 047	-	-	90 047	90 047
Muut varat	2 990	-	-	2 990	2 990
Yhteensä 31.12.2014	9 541 160	261 346	40	9 802 546	9 802 546
Yhteensä 31.12.2013	8 118 840	198 086	17	8 316 944	8 316 944

Velat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille	-	1 505 000	1 505 000	1 505 000
Johdannaissopimukset	8 298	-	8 298	8 298
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	7 810 673	7 810 673	8 138 062
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	-
Muut velat	-	122 116	122 116	122 116
Yhteensä 31.12.2014	8 298	9 437 789	9 446 087	9 773 476
Yhteensä 31.12.2013	8 767	7 976 323	7 985 090	8 240 942

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuun. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo oli joulukuun lopussa n. 327 389 tuhatta euroa kirjanpitoarvoa korkeampi.

LIITE 26. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti, tuhatta €

Käypiin arvoihin arvostetut varat	31.12.2014	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	261 346	-	261 346	-
Yhteensä	261 346	-	261 346	-

Käypiin arvoihin arvostetut varat	31.12.2013	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	198 086	-	198 086	-
Yhteensä	198 086	-	198 086	-

Käypiin arvoihin arvostetut velat	31.12.2014	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	8 298	-	8 298	-
Yhteensä	8 298	-	8 298	-

Käypiin arvoihin arvostetut velat	31.12.2013	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	8 767	-	8 767	-
Yhteensä	8 767	-	8 767	-

Rahoitusvelat, joita ei ole arvostettu käypiin arvoihin	31.12.2014	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 810 673	7 995 455	142 607	-
Yhteensä	7 810 673	7 995 455	142 607	-

Rahoitusvelat, joita ei ole arvostettu käypiin arvoihin	31.12.2013	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	5 991 695	6 139 724	107 822	-
Yhteensä	5 991 695	6 139 724	107 822	-

* Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörssiissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A-omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu OP:ssa OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velkapaperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

*** Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 ryhmään luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. Arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

OP-Asuntoluottopankki Oyj:llä ei ole siirtoja käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä.

VASTUUSITOUMUKSIA JA JOHDANNAISIA KOSKEVAT LITETIEDOT

LIITE 27. Taseen ulkopuoliset sitoumukset, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
Sitovat luottolupaukset	3 252	4 568
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	3 252	4 568

LIITE 28. Vuokrasopimukset, tuhatta €	31.12.2014	31.12.2013
--	-------------------	-------------------

OP-Asuntoluottopankki Oyj vuokralle ottajana

OP-Asuntoluottopankki Oyj on vuokrannut toimitilat OP-Palvelut Oy:ltä.

Maksetut toimitilojen vuokrat	56	48
-------------------------------	----	----

LIITE 29. Johdannaissopimukset, tuhatta €

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2014

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	4 496 752	9 141 000	4 396 000	18 033 752	261 346	8 298	449 799
Korkojohdannaiset yhteensä	4 496 752	9 141 000	4 396 000	18 033 752	261 346	8 298	449 799

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2013

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	2 936 007	11 644 865	396 000	14 976 872	198 086	8 767	325 316
Korkojohdannaiset yhteensä	2 936 007	11 644 865	396 000	14 976 872	198 086	8 767	325 316

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 30. Henkilöstö ja lähipiiri, tuhatta €

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin vuonna 2014 kuusi (6) henkilöä.

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n lähipiiriin muodostavat OP Osuuskunta tytäryhtiöineen, OP Ryhmän eläkevakuutusyhteisöt OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö sekä yhtiön hallintohenkilöt.

OP Osuuskunnan tytäryhtiöt:

Pohjola-konserni (emoyhtiö Pohjola Pankki Oyj)	Helsinki
Helsingin OP Pankki Oyj	Helsinki
OP-Korttityhtiö Oyj	Helsinki
OP-Rahastoyhtiö Oy	Helsinki
OP-Henkivakuutus Oy	Helsinki
Helsingin OP-Kiinteistökeskus Oy	Helsinki
OP-Palvelut Oy	Helsinki
OP-Prosessipalvelut Oy	Helsinki
Aurum Sijoitusvakuutus Oy	Helsinki
Pivo Wallet Oy	Helsinki
Suomi Väärähoitusrahasto I Ky	Helsinki
Checkout Finland Oy	Helsinki
OP-Vallila Rahasto VYM Oy	Helsinki
OP-Vallila Rahasto Ky	Helsinki

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

	2014			2013		
	OP Osuuskunta	Hallinto-henkilöt	Muut	OP Osuuskunta	Hallinto-henkilöt	Muut
Muut saamiset			455 231			380 375
Muut velat			1 638 278			2 002 444
Korkotuotot			17 824			20 136
Korkokulut			166 626			-22 223
Osinkotuotot						
Palkkiotuotot ja -kulut netto			5 123			1 963
Liiketoiminnan muut tuotot						
Liiketoiminnan kulut	119		3 367	251		2 366
Palkat ja palkkiot						
Palkat ja palkkiot		14			8	
Lähipiirin omistamien						
Osakkeiden lukumäärä	76 592			76 592		

Toimitusjohtajan palvelut on ostettu 1.8.2009 alkaen Pohjola Pankki Oyj:ltä. Kulut on kirjattu tuloslaskelmassa hallintokuluihin. Hallituksen jäsenille, jotka eivät ole OP Osuuskunnan tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa, maksettiin 1.10.2014 saakka kokouspalkkiota 550 euroa kokouksesta. 1.10.2014 alkaen hallitus on sisäinen, eikä kokouspalkkiota makseta.

Toimitusjohtajalla ei ole erillistä eläkesopimusta.

LIITE 31. Muuttuva palkitseminen

Henkilöstörahasto

OP-Asuntoluottopankki liittyi OP-Henkilöstörahastoon vuonna 2005.

OP-Henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2014 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: OP Ryhmän tulos ennen veroja ja OP Ryhmän ydinvakavaraisuus (CET 1), molemmat painolla 30 % sekä keskittäjäasiakkaiden määrän muutos painolla 40 %. Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2014 on noin 4,2 % rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2014 kirjattiin palkkioita yhteensä 13 tuhatta euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio maksetaan lähtökohtaisesti rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko henkilöstön.

Pitkän aikavälin johdon palkkiojärjestelmän piiriin kuuluvat erikseen määritellyt johtajat ja avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päättää järjestelmän OPn ryhmätasoiset ansaintamittarit ja niille asetettavat tavoitteet kullekin ansaintajaksolle erikseen.

Pitkän aikavälin järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Palkkion määrä riippuu tavoitteiden saavuttamisesta ansaintajakson päätyttyä. Ensimmäisen ansaintajakson 2011 - 2013 palkkio maksetaan lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2015 - 2017. OP Osuuskunnan tekemän Pohjolan osakkeiden osto-tarjouksen johdosta koko tavoitepalkkio maksetaan rahana palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaisesti.

Palkitsemisjärjestelmän ansaintajakson 2014 - 2016 perusteella mahdollisesti maksettava palkkio maksetaan OPn vuonna 2017 liikkeeseen laskemina debenttuureina. Ansaittu euromääräinen palkkio muunnetaan debenttuurien kappalemääräksi järjestelmän toteuman selvittyä. Palkkiosta vähennetään rahana maksettava osuus, jolla katetaan palkkiosta aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Palkkio maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä vuosina 2018 - 2020.

Palkkion arvoa jakotetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Palkkio kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot ja vastaerä siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

LIITE 32. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Ei merkittäviä tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

LIITE 33. Omat varat ja vakavaraisuus

Omien varojen ja vakavaraisuuden tiedot on esitetty toimintakertomuksessa.

LIITE 34. Rahoitusvarat ja niistä tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n rahoitusvarat koostuvat liitetiedoissa 12-15 esitetyistä eristä. Rahoitusvaroista on kirjattu saamisryhmäkohtaisia arvonalentumisia 119 tuhatta euroa.

LIITE 35. Vastuut, tuhatta €

	31.12.2014 Kotimaa			31.12.2013 Kotimaa		
	Kirjanpito- arvo	Arvonalen- tumiset	Siirtyvä korko	Kirjanpito- arvo	Arvonalen- tumiset	Siirtyvä korko
Varat						
Saamiset luottolaitoksilta	119 046		2	110 550		
Saamiset asiakkailta	9 329 077	523	5 699	7 929 630	395	4 468
Johdannaissopimukset	261 346			198 086		
Muut						
Yhteensä	9 709 469	523	5 701	8 238 266	395	4 468
Taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Nostamattomat luotot ja limiitit	3 252			4 568		
Yhteensä	3 252			4 568		
Vastuut yhteensä	9 712 721	523	5 701	8 242 834	395	4 468

LIITE 36. Vastuut sektoreittain, tuhatta €

	31.12.2014			31.12.2013		
	Taseen netto- vastuut	Taseen ulko- puoliset		Taseen netto- vastuut	Taseen ulko- puoliset	
	Kotimaiset	Kotimaiset	Yhteensä	Kotimaiset	Kotimaiset	Yhteensä
Yritykset	20 596		20 596	25 180		25 180
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	119 048	449 799	568 847	110 550	325 316	435 865
Kotitaloudet	9 314 180	3 252	9 317 432	7 908 918	4 568	7 913 486
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt						
Yhteensä	9 453 824	453 051	9 906 876	8 044 648	329 883	8 374 531

LIITE 37. Luottoriskit

Pankin keskeiset luottoriskimittarit osoittavat luottoriskitilanteen olevan vakaa. 31.12.2014 oli järjestämättömiä saamia 4 676 (2 947) tuhatta euroa. Saamisista on kirjattu arvonalentumisia 29 (33) tuhatta euroa. Luottokanta oli hajautunutta. OP-Asuntoluottopankki Oyj:llä ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät 10% omista varoista.

OP-Asuntoluottopankki Oyj:llä oli erääntyneitä saamia 9 571 (10 101) tuhatta euroa 31.12.2014. Erääntyneeksi saamiseksi on laskettu ne lyhennykset ja korot, jotka ovat olleet maksamatta yli 30 päivää, mutta alle 90 päivää, sekä näiden luottojen koko jäljellä oleva pääoma.

LIITE 38. Vastuut luottokelpoisuusluokittain, tuhatta €

Henkilövastuut luottokelpoisuusluokittain	31.12.2014	31.12.2013
Taseen henkilövastuut luokka A	7 117 552	5 425 192
Taseen henkilövastuut luokka B	1 574 831	1 640 312
Taseen henkilövastuut luokka C	440 218	572 699
Taseen henkilövastuut luokka D	124 876	213 504
Taseen henkilövastuut luokka E	52 125	35 388
Taseen henkilövastuut luokka F	4 579	18 714
Taseen henkilövastuut luokittelematon	-	3 107
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut A	2 084	3 141
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut B	425	322
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut C	0	16
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut D	-	0
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut luokittelematon	743	1 088
Henkilövastuut yhteensä	9 317 432	7 913 486
Yritysvastuut luottokelpoisuusluokittain	31.12.2014	31.12.2013
Taseen yritysvastuut luokka 2,0	142	153
Taseen yritysvastuut luokka 4,0	-	37
Taseen yritysvastuut luokka 4,5	5 959	-
Taseen yritysvastuut luokka 5,0	9 114	17 452
Taseen yritysvastuut luokka 5,5	2 878	3 431
Taseen yritysvastuut luokka 6,0	1 369	2 282
Taseen yritysvastuut luokka 6,5	540	661
Taseen yritysvastuut luokka 7,0	-	549
Taseen yritysvastuut luokka 7,5	73	-
Taseen yritysvastuut luokka 8,0	18	191
Taseen yritysvastuut luokka 9,0	-	-
Taseen yritysvastuut luokka 10,0	502	424
Taseen yritysvastuut luokittelematon	-	-
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokittelematon	-	-
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 5,0	-	-
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 5,5	-	-
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 6,0	-	-
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 10,0	-	-
Yritysvastuut yhteensä	20 596	25 180

LIITE 39. Varainhankinnan rakenne, tuhatta €

	31.12.2014	Osuus, %	31.12.2013	Osuus, %
Velat luottolaitoksille	1 505 000	15,4	1 885 000	22,7
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 810 673	79,7	5 991 695	72,1
Muut velat	122 116	1,2	99 628	1,2
Oma pääoma	356 459	3,6	331 853	4,0
Yhteensä	9 794 248	100,0	8 308 176	100,0

LIITE 40. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan, tuhatta €

31.12.2014	Alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 v	5 - 10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	109 046	-	10 000	-	-	119 046
Saamiset asiakkailta	233 168	705 504	3 318 659	2 839 004	2 232 743	9 329 077
Rahoitusvarat yhteensä	342 214	705 504	3 328 659	2 839 004	2 232 743	9 448 123
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	880 000	-	459 000	166 000	-	1 505 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	999 169	4 445 149	2 366 356	-	7 810 673
Rahoitusvelat yhteensä	880 000	999 169	4 904 149	2 532 356	-	9 315 673
31.12.2014		Alle 1 v	Yli 1 v			Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset*		3 252	-			3 252
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä		3 252	-			3 252
31.12.2013	Alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 v	5 - 10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	110 550	-	-	-	-	110 550
Saamiset asiakkailta	205 078	624 140	2 928 071	2 485 505	1 686 836	7 929 630
Rahoitusvarat yhteensä	315 628	624 140	2 928 071	2 485 505	1 686 836	8 040 180
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	1 260 000	-	459 000	166 000	-	1 885 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	1 248 809	4 628 208	-	114 678	5 991 695
Rahoitusvelat yhteensä	1 260 000	1 248 809	5 087 208	166 000	114 678	7 876 695
31.12.2013		Alle 1 v	Yli 1 v			Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset*		4 568	-			4 568
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä		4 568	-			4 568

* Sitovat luottolupaukset

LIITE 41. Rahoitusriski

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n merkittävien rahoitusriskin lähde on keskittynyt varainhankinta. OPn maksuvalmiuden hoito on keskitetty Pohjola Pankkiin ja tästä syystä myös OP-Asuntoluottopankki Oyj voi hyödyntää OPn maksuvalmiusreservejä.

LIITE 42. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan, tuhatta €

Sopimuksen mukaiset uudelleenhinnoittelupäivät tai niitä aikaisemmat eräpäivät 31.12.2014.

31.12.2014	1 kk tai alle	> 1 - 3 kk	> 3 - 12 kk	> 1 - 2 v	> 2 - 5 v	> 5 v	yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	109 046	-	10 000	-	-	-	119 046
Saamiset asiakkailta	2 545 736	2 449 857	4 272 896	9 164	29 992	21 433	9 329 077
Rahoitusvarat yhteensä	2 654 782	2 449 857	4 282 896	9 164	29 992	21 433	9 448 123
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	800 000	705 000	-	-	-	-	1 505 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	199 967	1 260 387	1 008 603	3 236 578	2 105 137	7 810 673
Rahoitusvelat yhteensä	800 000	904 967	1 260 387	1 008 603	3 236 578	2 105 137	9 315 673
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	-	-	-	-	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yht	-	-	-	-	-	-	-
31.12.2013	1 kk tai alle	> 1 - 3 kk	> 3 - 12 kk	> 1 - 2 v	> 2 - 5 v	> 5 v	yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	110 550	-	-	-	-	-	110 550
Saamiset asiakkailta	2 522 150	2 031 917	3 297 487	14 552	35 924	27 600	7 929 630
Rahoitusvarat yhteensä	2 632 700	2 031 917	3 297 487	14 552	35 924	27 600	8 040 180
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	1 260 000	625 000	-	-	-	-	1 885 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	199 954	1 442 354	997 533	3 237 175	114 678	5 991 695
Rahoitusvelat yhteensä	1 260 000	824 954	1 442 354	997 533	3 237 175	114 678	7 876 695
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	-	-	-	-	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yht	-	-	-	-	-	-	-

LIITE 43. Korkoriski

OP-Asuntoluottopankki Oy:n korkoriskimittarina käytetään tunnuslukua, jossa 1 prosenttiyksikön korkotason nousun vaikutusta korkoposition nykyarvoon ilman asiakasmarginaalia verrataan pankin omiin varoihin. Vuoden lopussa tunnusluvun arvo oli käytännössä 0,05%. Mittarille asetetut riskirajat olivat +/-1,0%. Pankin korkoriskiä voidaan pitää pienenä.

Korkoriskin herkkyyshanalyysi

Tuhatta euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus tulokseen		Vaikutus omaan pääomaan	
			31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Korkoriski	korko	1%-yksikkö:	239,9	-177,0	239,9	-177,0

LIITE 44. Kiinteistöriski

OP-Asuntoluottopankki Oy:n haltuun ei ole joutunut maksamattoman saamisen vuoksi kiinteistöjä, asunto- tai kiinteistösaakehtiön osakkeita tai osuuksia.

OP-ASUNTOLUOTTOPANKKI OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 5. päivänä helmikuuta 2015

Harri Luhtala
Puheenjohtaja

Elina Ronkanen-Minogue

Hanno Hirvinen

Lauri Iloniemi
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 10. päivänä helmikuuta 2015

KPMG Oy Ab
KHT-yhteisö

Juha-Pekka Mylén
KHT

KPMG Oy Ab
PL 1037
00101 HELSINKI

Käyntiosoite:
Töölönlahdenkatu 3 A
00100 HELSINKI
Puhelin 020 760 3000
Faksi 020 760 3399
www.kpmg.fi

TILINTARKASTUSKERTOMUS

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka rikkoneet luottolaitostoiminnasta annettua lakia, osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Toimintakertomus antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsinki 10. helmikuuta 2015

KPMG OY AB

Juha-Pekka Mylén

KHT